

Nr 6

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1959/60 under sjätte huvudtiteln, avseende anslagen inom kommunikationsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

Kommunikationsdepartementet

1:o) **Kommunikationsdepartementet: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1959) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för kommunikationsdepartementet vidtaga i statsrådsprotokollet angiven ändring, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för kommunikationsdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Kommunikationsdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 219 500 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 194 300 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom vissa automatiska kostnadsförändringar, en uppräknig av anslaget med hänsyn till att lagbyråchefen förordnats att mot vikariatslön enligt lönegrad Br 4 fullgöra vissa uppgifter beträffande internationella ärenden inom kommunikationsdepartementet. Vidare föreslås, att en byrådirektörstjänst i Ao 24 höjes till Ao 26 samt att en tjänst som kontorist i Ag 9 inrättas inom lagbyrån, varvid en tjänst som kanslibiträde i Ao 7 inte skall uppehållas.

Utskottet. Under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, får utskottet, med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för kommunikationsdepartementet vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1959 förordad ändring;

b) godkänna följande avlöningsstat för kommunikationsdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	47 200
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	502 800
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	100 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	410 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	152 400
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 100
	Summa kr. 1 219 500

c) till *Kommunikationsdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 219 500 kr.

2:o) **Kommunikationsdepartementet: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 3) föreslagit riksdagen att till Kommunikationsdepartementet: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 68 000 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär å ena sidan en uppräknig av delposter för övriga expenser med 15 000 kr. samt å andra sidan en anslagsminskning med 13 000 kr. för vissa utgifter som förutsattes skola bestridas från finansdepartementets omkostnadsanslag.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sundelin* (I: 215) och den andra inom andra kammaren av herr *Ståhl m. fl.* (II: 272), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte upptagas med 61 200 kr.

Beträffande de skäl som motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 272.

Utskottet. Ifrågavarande motioner utgör ett led i en av samma motionärer framlagd plan för en generell minskning med tio procent av vissa i statsverkspropositionen under olika huvudtitlar upptagna omkostnadsanslag. Utskottet har i tidigare sammanhang förklarat sig icke kunna tillstyrka en sådan metod för anslagsminskning. I enlighet härmed avstyrker utskottet jämväl förevarande motioner.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 215 och II: 272, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Kommunikationsdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 68 000 kr.

Väg- och vattenbyggnadsväsendet

3:o) **Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 4 och 5), innebärande uppräknig av förevarande anslag med hänsyn till allenast automatiska kostnadsstegringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 061 800
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	7 000
3. Avlöningar till tillfällig personal m. m., <i>förslagsvis</i>	587 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	4 885 800
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 271 600
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	59 700
	Summa kr. 9 872 900

b) till *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 9 872 900 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

4:o) **Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 5—7) föreslagit riksdagen att till Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 494 800 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 403 300 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt, att anslaget höjes med 123 000 kr.

Departementschefen har förordat en anslagshöjning med 91 500 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft de under punkten 2 anmälda motionerna I: 215 och II: 272 såvitt däri hemställts att förevarande anslag måtte upptagas med 1 345 200 kr.

Utskottet avstyrker — av samma skäl som utskottet anfört under punkten 2 — förevarande motioner, jämväl i vad de avser detta anslag.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 215 och II: 272, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 494 800 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

5:o) **Vägförvaltningarna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 7—9) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för vägförvaltningarna vidtagna i statsrådsprotokollet angivna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för vägförvaltningarna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Vägförvaltningarna: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 27 218 300 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 26 295 400 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har föreslagit, att anslaget ökas med 1 475 700 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom automatiska utgiftsökningar om 565 068 kr.,

att utbyggnaden av vatten- och avloppsorganisationen fullföljes med inrättande av två nya tjänster som distriktsingenjör i Ae 26,

att anslaget uppräknas med kostnaden för ersättning till vägmästarna för jourtjänstgöring, beräknad till 300 000 kr.,

samt att 23 kontorsbiträden jämlikt grunderna för den reglerade befordringsgången erhåller ordinarie anställning.

Totalt innebär Kungl. Maj:ts förslag en höjning med 922 900 kr.

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag om fullföljande av den planerade utbyggnaden av vatten- och avloppsorganisationen med inrättande av återstående två tjänster som distriktsingenjör i Ae 26. Även i övriga delar finner sig utskottet kunna godtaga Kungl. Maj:ts förslag och hemställer följaktligen,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för vägförvaltningarna vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1959 förordade ändringar;

b) godkänna följande avlöningsstat för vägförvaltningarna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	10 876 400
2. Avlöningar till tillfällig personal, <i>förslagsvis</i> ...	1 969 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	10 745 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 458 200
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	168 500
	Summa kr. 27 218 300

c) till *Vägförvaltningarna*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 27 218 300 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

6:o) **Vägförvaltningarna: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 6, s. 9 och 10) föreslagit riksdagen att till Vägförvaltningarna: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 4 896 400 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 642 400 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt, att anslaget höjes med 399 500 kr.

Departementschefen har förordat en anslagsökning med 254 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft de under punkten 2 anmälda motionerna I: 215 och II: 272 såvitt däri hemställts, att förevarande anslag måtte upptagas med 4 406 800 kr.

Utskottet avstyrker — av samma skäl som utskottet anfört under punkten 2 — förevarande motioner, jämväl i vad de avser detta anslag.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 215 och II: 272, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Vägförvaltningarna: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 4 896 400 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

7:o) **De lokala vägnämnderna m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 10), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *De lokala vägnämnderna m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

8:o) **Reglering av vissa skador inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetsområde.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 11), som innebär en med 50 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Reglering av vissa skador inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetsområde* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

9:o) **Allmän översikt över beräkningen av väganlagen m. m.** Före behandlingen av de olika anlagen till vägunderhåll och vägbyggnader har Kungl. Maj:t (punkt 9, s. 11—42) lämnat en översikt över beräkningen av väganlagen m. m.

I. I skrivelse den 25 augusti 1958 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* framlagt förslag till anslagsäskanden för nästa budgetår i vad avser vägunderhåll och vägbyggnader m. m.

För budgetåret 1959/60 föreslår styrelsen en ökning av anslaget för det *statliga vägunderhållet* till 425 milj. kr. mot 320 milj. kr. för innevarande budgetår.

För den *ordinarie statliga väg- och brobyggnadsverksamheten* upptar styrelsen 360 milj. kr.

Under anslaget till *Vissa vägbyggnadsarbeten* räknar styrelsen med ett anslagsbehov av 10 milj. kr.

Vad angår *den kommunala väghållningen* upptar styrelsen för bidrag till underhåll av vägar och gator 51 milj. kr. samt för bidrag till byggande av vägar och gator 125 milj. kr., vartill kommer en anmälan om behov av 35 milj. kr. i tilläggsstatsanslag.

I fråga om *den enskilda väghållningen* upptages i samband med förslag om viss ökning av bidragsprocenten bl. a. en ökning från 19,5 till 22,5 milj. kr. för vägunderhållet samt oförändrat 15 milj. kr. för bidrag till byggande av enskilda vägar.

För *administrativa och diverse ändamål* har upptagits ca 186 milj. kr. Härvid har de anslag under sjätte, nionde, elfte och tolfte huvudtitlarna, som äskas av andra myndigheter än väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, uppförts med samma belopp som för innevarande budgetår. Anslagen under femte och tionde huvudtitlarna har upptagits med belopp som uppgivits från arbetsmarknadsstyrelsen resp. sjöfartsstyrelsen.

Totalt skulle alltså utgifterna på automobilskattemedelbudgeten upptagas till sammanlagt ca 1 194 milj. kr. Inkomsterna av bilskattemedel under budgetåret 1959/60 har styrelsen beräknat till 1 263 milj. kr.

Beträffande den närmare motiveringen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsens äskanden torde få hänvisas till propositionen (s. 11—14).

Över styrelsens petita har *arbetsmarknadsstyrelsen* avgivit utlåtande, varjämte *länsvägnämndernas förbund* inkommit med en skrivelse (s. 14).

II. I 1958 års statsverksproposition A (VI ht, s. 57) anmäldes, att *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* med skrivelse den 14 november 1957, i form av förslag till »*Vägplan för Sverige*», framlagt resultatet av det arbete, som utförts av dess delegation för översiktlig vägplanering. Styrelsen hemställde, att förslaget måtte läggas till grund för den framtida vägpolitiken. Med hänsyn till tidpunkten för planens framläggande var föredragande statsrådet icke beredd att i anslutning till statsverkspropositionen närmare diskutera planen.

I mars 1956 framlade delegationen ett preliminärt förslag till stamvägnät för Sverige, som av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen remitterades till ett stort antal myndigheter, kommunala institutioner samt trafikutövarnas organisationer m. fl. Med ledning av bl. a. de vid remissbehandlingen framförda synpunkterna samt resultaten av ytterligare undersökningar av delegationens utredningskontor har detta slutliga förslag till vägplan utarbetats.

Förslaget innefattar en översiktlig och principiell plan för upprustning under en 20-årsperiod fram till år 1975 av landets allmänna vägnät, ägnad att tillgodose den nuvarande och den förutsebara ökade vägtrafiken. Dele-

gationen har skilt mellan ett riksvägnät, vartill konkret förslag framlagts, och ett sekundärt länsvägnät, för vars upprustning endast principerna uppdragits. Planen är avsedd att omsättas i ett handlingsprogram genom utarbetandet och genomförandet av flerårsplaner m.m. och att successivt revideras alltefter den tekniska och ekonomiska utvecklingen. Det skall åligga väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att ombesörja vägplanens vidmakthållande. Den fortlöpande översynen förutsättes ske i nära kontakt med bl.a. samhällsplaneringen i övrigt.

Delegationen har sökt beakta förskjutningen i användningsområdet mellan olika transportmedel, t.ex. järnvägsnedläggelser och övergång från flottning till biltransporter, samt totalförsvarets behov av vägar. Den allmänna trafikpolitiska avvägningen mellan olika trafikmedel har delegationen ej gått in på men framhållit, att någon minskning av vägbyggnadsbehovet som en följd av de förslag, som kan framkomma genom 1953 års trafikutredning, ej är att förvänta med hänsyn till den förutsedda trafikutvecklingen. Man har strävat efter att utforma planen så, att en utbyggnad kan komma till stånd i etapper omfattande större sammanhängande arbetsobjekt och möjliggöra en successiv återhämtning av vägväsendets eftersläpning. Delegationen erinrar dock om att avvägningen mellan väginvesteringar och andra investeringar ej ingått i dess uppgifter.

I fråga om de förutsättningar och antaganden på vilka vägplanen grundats torde få hänvisas till propositionen (s. 16—18).

Beträffande den framtida vägstandarden har delegationen ansett sig t. v. böra rekommendera 10 tons axel- och 18 tons boggietryck såsom normerande för vägarnas *bärighet*. Därvid bör, med vissa undantag, en likvärdig standard eftersträvas för hela vägnätet. Bruttovikten för fordonskombinationer bör anpassas härtill. I Sverige har nämnda axeltryck varit normerande i byggnadsanvisningarna under senare år. Frågor rörande den optimala bärighetsstandarden bör emellertid fortlöpande uppmärksammas och övervägas. — Bronormerna bör anpassas så att de möjliggör en viss marginal för framtida ökning av belastningen. Broarna, som enligt gällande normer kan ta 18 tons boggie, bör utföras för 22 tons boggietryck. I vissa fall kan med hänsyn till speciella transporter högre tryck vara motiverade.

Den tänkta *geometriska* standarden m.m. framgår av följande vägtyper, som ligger till grund för riksvägsförslaget.

- A. Väg med dubbla körbanor, mittremsa och breda, hårdgjorda vägrenar. Körbanebredd 7 m, bredd å mittremsa normalt minst 6 m samt vägrensbredd 3 m. Belagda 0,5 m breda kantremсор i direkt anslutning till körbanorna utgörande del av mittremsan resp. vägrenen. Denna vägtyp utföres endera såsom motorväg med planskilda korsningar eller som 4-filig väg med korsningar i plan där icke terräng- eller trafikförhållandena motivera planskild korsning, Dimensionerande hastighet för motorväg 120 km/tim och för övriga vägar 100—120 km/tim.

- B:1 Väg med 7 m bred körbana och 3 m breda, hårdgjorda vägrenar. Vid större trafikvolymmer utföres på vägrenarna 0,5 m breda belagda kantremсор i direkt anslutning till körbanan. Särskilda uppställningsplatser anordnas där så bedömes erforderligt. Dimensionerande hastighet normalt 100 km/tim.
- B:2 Väg med 7 m körbana och 1 m breda, hårdgjorda vägrenar. Uppställningsplatser anordnas regelmässigt utmed vägen. Dimensionerande hastighet normalt minimum 80 km/tim.
- B:3 Väg med 6 m bred körbana och 1 m breda, hårdgjorda vägrenar. Uppställningsplatser anordnas där så lämpligen bedömes erforderligt med hänsyn till trafikförhållandena. Dimensionerande hastighet normalt minimum 80 km/tim.

I kuperad terräng bör i vissa fall på 2-filiga vägar i svårare motlut särskilda kryppfiler anordnas. Väg med dubbla 3-filiga körbanor förutsättes bli erforderlig i vissa fall, såsom för infartsvägar till större städer.

Följande riksvägar föreslås utbyggas till motorvägar: Stockholm—Jönköping, Malmö—Göteborg—Uddevalla, Malmö—Tjörnarp, Göteborg—Borås—Toarp, Göteborg—Floda, Örebro—Västerås—Stockholm och Stockholm—Uppsala—Läby.

De till grund för dimensioneringen av riksvägnätet förutsatta trafikvolymerna samt den sammanlagda väglängden inom de olika standardklasserna redovisas sålunda.

Trafikvolym 1975 bilar/smd	Vägtyp	Väglängd i km	%
≥ 9 000	A: Väg med dubbla körbanor och mittremsa	1 860	13
3 000—9 000	B:1 Väg med 7 m körbana och breda vägrenar	5 360	39
1 500—3 000	B:2 Väg med 7 m körbana och smala vägrenar	4 560	33
< 1 500	B:3 Väg med 6 m körbana och smala vägrenar	2 120	15
		13 900	100

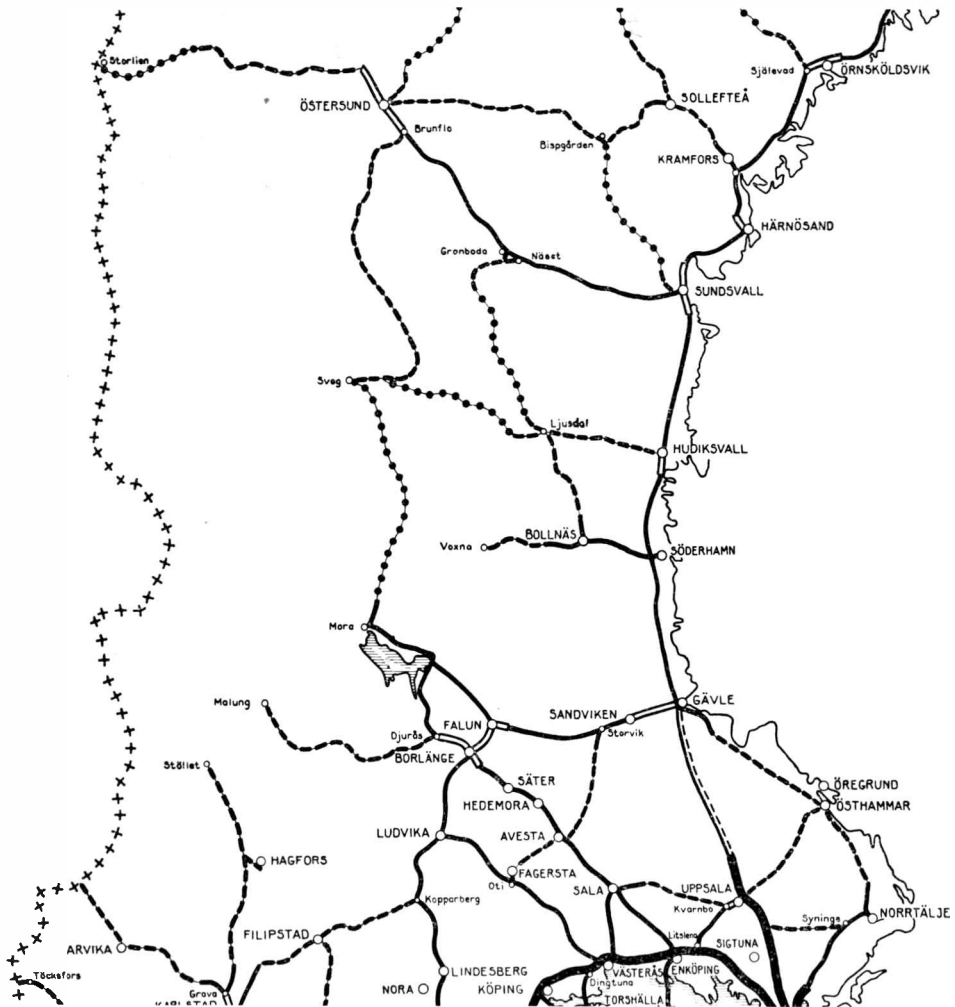
För länsvägar med trafikvolymmer större än 2 000 bilar/sommarmedeldygn föreslås samma vägtyper tillämpas som för riksvägarna. Däremot avses typen med 6 m körbana och smala vägrenar bära användas för länsvägar med trafikvolymmer mellan 1 000 och 2 000 bilar. En sektion med 6 m körbana utan vägrenar bör användas för volymer mellan 150 och 1 000 bilar/sommarmedygn. Vid mindre trafikvolymmer än 150 bilar avses 3,5 m körbana med mötesplatser vara tillfyllest. Dessa normer tillämpas f.n.

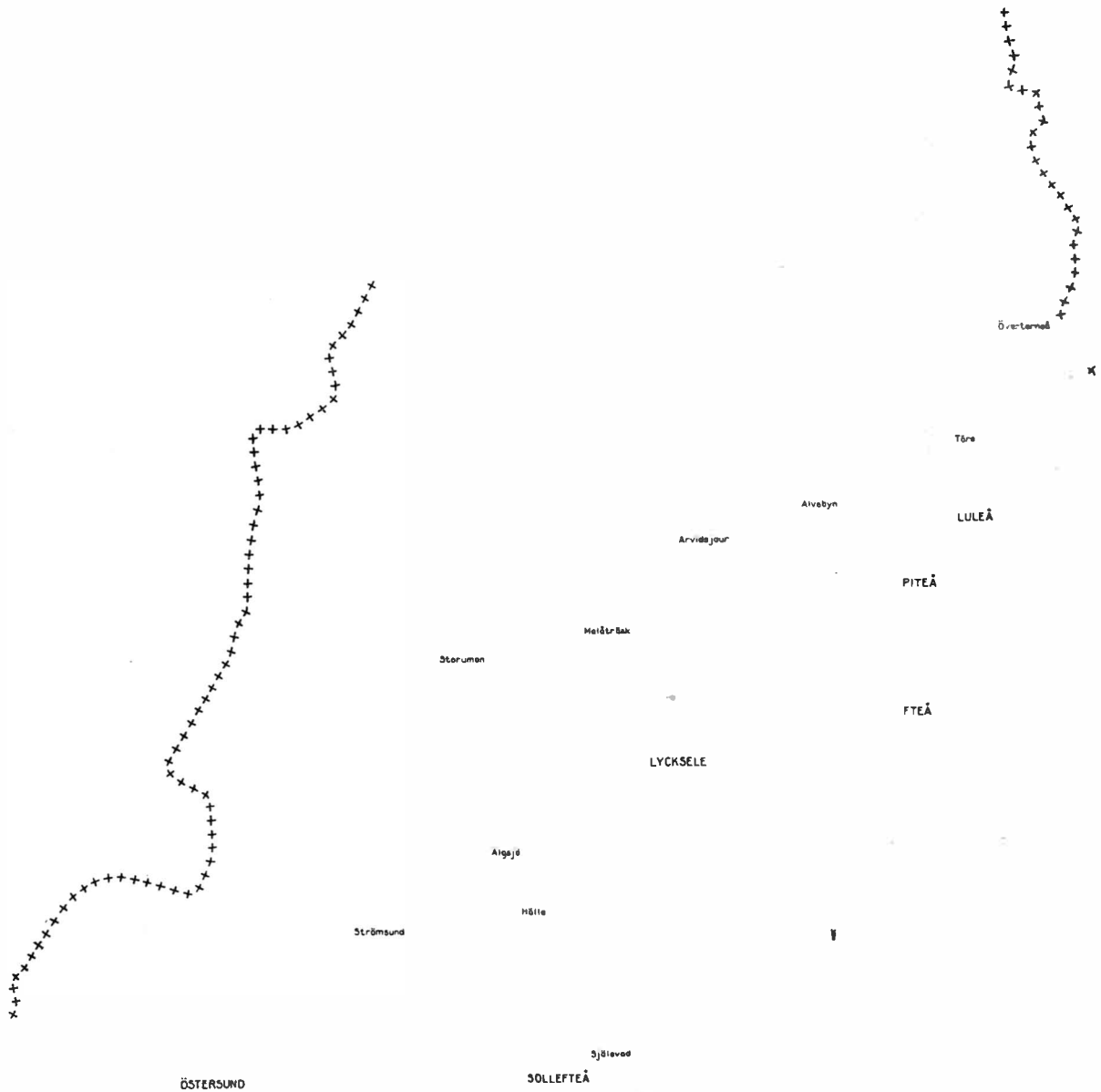
Den här föreslagna geometriska standarden innebär en viss höjning i förhållande till gällande anvisningar och det preliminära förslaget.

I fråga om vägarnas sträckning har den s. k. pärlbandsprincipen i huvudsak tillämpats för *riksvägplanen*.

- MOTORVÄG
- ANNAN VÄG MED DUBBLA KÖRBANOR, MITTSKILJEREMSA OCH BREDA VÄGRENAR
- VÄG MED 7,0 M BRED KÖRBANA OCH BREDA VÄGRENAR AVSEDD ATT I FRAMTIDEN UTGÖRA DEL AV MOTORVÄG
- VÄG MED 7,0 M BRED KÖRBANA OCH BREDA VÄGRENAR AVSEDD ATT I FRAMTIDEN UTGÖRA DEL AV ANNAN VÄG MED DUBBLA KÖRBANOR
- VÄG MED 7,0 M BRED KÖRBANA OCH BREDA VÄGRENAR
- VÄG MED 7,0 M BRED KÖRBANA, SMALA VÄGRENAR OCH UPPSTÄLLNINGSPLATSER
- VÄG MED 6,0 M BRED KÖRBANA, SMALA VÄGRENAR SAMT EV. UPPSTÄLLNINGSPLATSER

Det föreslagna riksvägnätet omfattar ca 13 900 km och drar en totalkostnad av ca 8 000 milj. kr. Lägst 60 % av trafikarbetet på landsbygden beräknas inom en relativt snar framtid komma att försiggå på dessa vägar. Räknat efter befolkningens fördelning bor ca 90 % av landets nuvarande totala folkmängd (inkl. tätorterna) vid eller inom 10 kms avstånd från riksvägarna.

För att närmare åskådliggöra utformningen av det föreslagna utökade riksvägnätet får utskottet återgiva föregående i propositionen intagna kartor.

De övriga allmänna vägarna på landsbygden benämnes i planen *länsvägar* och omfattar huvudparten av de nuvarande länsvägarna, varav en ej obetydlig del föreslagits bli riksvägar, samt ödebygdsvägarna. Länsvägarna får en längd av ca 79 000 km eller ca 85 % av de nuvarande allmänna vägnas längd på landsbygden. Längden torde efterhand komma att öka till ca 81 000 km.

Vägplanen, som är grundad på en ingående inventering av de faktiska behoven, bör enligt delegationen kunna tjäna som underlag för ett investeringsprogram. Ehuru angivna utbyggnadsbehov avser tiden fram till år 1975, har delegationen begränsat sitt investeringsprogram till den närmaste 10-årsperioden med början fr. o. m. år 1958.

De totala kostnaderna för utbyggnad av såväl landsbygdens som städernas vägar och gator uppgår i 1956 års prisläge till (16 800 + 4 300) 21 100 milj. kr.

	Statliga och statsbidragsberättigade vägar och gator					Kommunala icke statsbidragsberättigade vägar och gator
	Milj. kr					
	Riksvägar	Länsvägar	Lokala vägar och gator	Summa	%	
Landsbygd	6 000	10 800	—	16 800	80	—
Städer	2 000	—	2 300	4 300	20	2 000
Summa	8 000	10 800	2 300	21 100	100	2 000
%	38	51	11	100	—	—

Beträffande *landsbygdens* vägar har delegationen förutsatt, att minst 55 % av investeringarna i riksvägar och i synnerligen viktiga länsvägar utföres under åren 1958—1967 och återstående 45 % därefter. För andra viktiga länsvägar och övriga länsvägar har föreslagits 25 resp. 15 % under perioden 1958—1967. Totalt skulle under åren 1958—1967 investeras inemot 40 % av kostnaderna för landsbygdens vägar. Härav faller ungefär hälften på riksvägnätet, som blir 3 gånger längre än f.n. Väginvesteringarna på landsbygden skulle alltså under den första perioden uppgå till 6 500 milj. kr. och under den senare till 10 300 milj. kr. Investeringsprogrammet för de första fem åren har därvid anslutits till de av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ursprungligen upprättade flerårsplanerna.

Vägkategori	1958—1967		Senare		Totalt milj. kr
	%	milj. kr	%	milj. kr	
Riksvägar	55	3 300	45	2 700	6 000
Länsvägar					
synnerligen viktiga	55	1 700	45	1 400	3 100
andra viktiga	25	900	75	2 500	3 400
övriga	15	600	85	3 700	4 300
Summa	38,7	6 500	61,3	10 300	16 800

De trafiksvårigheter, som kan väntas på *städernas* infartsvägar, synes motivera en kraftigare omedelbar insats i städerna än på landsbygden. Därför föreslås att 65 % av investeringsbehoven för riksvägarna i städerna tillgodoses under åren 1958—1967 (1 300 milj. kr.). För de lokala vägarna och gatorna har angetts ca 30 % (700 milj. kr.) av investeringarna under den första perioden, d.v.s. samma relativa andel som för länsvägarna på landsbygden. Inom städerna skulle alltså 2 000 milj. kr. nedläggas under den första och 2 300 milj. kr. under den senare perioden. För städerna innebär detta, att 46,5 % av investeringsbehoven skulle tillgodoses under åren 1958—1967 medan för landsbygden antagits 38,7 %.

Enligt förslaget lägges följande investeringsutveckling till grund för väg- och gatubyggandet inom den statliga och statsbidragsberättigade kommunala väghållningen för åren 1958—1967 samt för perioden 1968—1975.

År	Landsbygden milj. kr	Städerna milj. kr	Summa milj. kr	
1958	330	110	440	
1959	360	125	485	
1960	410	145	555	
1961	480	165	645	
1962	570	185	755	
1963	670	205	875	
1964	770	225	995	
1965	870	250	1 120	
1966	970	280	1 250	
1967	1 070	310	1 380	
	Summa	6 500	2 000	8 500
1968—1975	10 300	2 300	12 600	
	Summa	16 800	4 300	21 100

Under perioden 1958—1967 skulle de kostnader, som avräknas mot automobilskattemedlen, uppgå till 14 300 milj. kr., varav 4 600 milj. kr. för statligt och statsbidragsberättigat kommunalt vägunderhåll, 8 500 milj. kr. för väg- och gatubyggnader samt 1 200 milj. kr. för övriga kostnader. Under

samma period enligt nu gällande beskattningsregler inflytande bilskattemedel har tillsammans med reservationer under väghållningsanslagen och automobilskattefonden påförda medel beräknats till samma totalbelopp. Enligt dessa beräkningar skulle alltså de föreslagna utgifterna under perioden 1958—1967 komma att jämnt täckas av bilskattemedlen.

Över förslaget till vägplan har, efter remiss, utlåtanden avgivits av *arbetsmarknadsstyrelsen, järnvägsstyrelsen, byggnadsstyrelsen, statskontoret, riksräkenskapsverket* och *kommerskollegium*, som även redovisat från *handelskamrarna* inhämtade utlåtanden. Yttranden har vidare avgivits av *länsstyrelsen i Blekinge län, 1953 års trafikutredning, Stockholmstraktens regionplanenämnd, Regionplanenämnden för Göteborg med omgivning, Länsvägnämndernas förbund, Svenska stadsförbundet* samt *Föreningen för samhällsplanering* (s. 29—37).

Departementschefen lämnar inledningsvis en redogörelse för vägplanens tillkomst och huvudsakliga innehåll. Departementschefen anför därefter:

»Utredningen visar att vi står inför ett mycket stort behov att förbättra och utbygga det allmänna vägnätet för att tillgodose de ökade krav, som den oavslutligt växande bilismen drar med sig. Det torde ej råda någon tvekan om att det av många skäl, icke minst med hänsyn till väginvesteringarnas i de flesta fall produktionsfrämjande natur, är särskilt angeläget såväl ur näringslivets synpunkt som för landet i dess helhet att en erforderlig upprustning och utbyggnad av vårt allmänna väg- och gatunät successivt kommer till stånd.

Någon gensaga på denna punkt har vägplanen ej heller mött i remissbehandlingen. Remissinstanserna har vidare allmänt vitsordat planens och de för uppgörande av densamma verkställda utredningarnas stora betydelse inte bara för den fortsatta planeringen av våra vägar utan även för aktuella trafikpolitiska överväganden och för samhällsplaneringen i stort. Man kan vidare konstatera, att i många remissytranden liksom i andra sammanhang röster höjts för att denna vägplan med dess investeringsprogram oreserverat bör godtagas av statsmakterna och tjäna som rättesnöre för i första hand de närmast följande tio årens vägbyggnadsverksamhet. Bakom detta önskemål torde främst ligga den uppfattningen, att de fördelar, som man vinner genom väginvesteringarna i form av förbättrad trafikekonomi och trafiksäkerhet, är av så stor betydelse för vårt näringsliv och ur allmänt samhällliga synpunkter, att investeringarnas storlek ej hör avskräcka. Av många skäl är det vidare önskvärt, att väg- och vattenbyggnadsverket får fasta riktlinjer av statsmakterna för den medelstildelning, som är att påräkna på längre sikt.

Å andra sidan har flera remissmyndigheter, däribland statskontoret, kommerskollegium, järnvägsstyrelsen och 1953 års trafikutredning, ställt vissa delar av vägplanen under debatt, nämligen i första hand i vad avser

de trafikbehov, som i främsta rummet bör tillgodoses, samt den takt och omfattning, vari planen bör få genomföras under de närmaste åren.

Dessa mera reserverade bedömningar av vägplanen synes bygga på i stort sett följande principiella resonemang. Utredningen har ej haft att göra någon avvägning mellan väginvesteringarna och andra investeringar i samhället. Hur angelägen en upprustning av våra vägar än framstår, måste likväl väginvesteringarna vägas mot trängande investeringsbehov på andra områden. De ökade investeringsresurser, som kan komma att stå till förfogande, bör till rimlig del ställas till den samlade trafiksektorns förfogande. Inom denna trafiksektor måste därefter en avvägning ske, som tillgodoser även andra eftersläpande delar av transportapparaten än vägarna. Vägplanen är — av naturliga skäl — emellertid utarbetad med utgångspunkt från enbart vägtrafikens behov. Någon allmän trafikpolitisk avvägning mellan olika trafikmedel har utredningen ej kunnat gå in på. Denna uppgift ankommer på 1953 års trafikutredning. Önskvärt hade givetvis varit om en på angivet sätt avvägd vägplan redan nu kunnat sättas in i den totala trafikplaneringens sammanhang. I avvaktan på en plan för landets transportförsörjning i stort bör man nu särskilt se till att investeringar enligt vägplanen ej sker, som sedan visar sig mindre lämpliga. Risk för felinvesteringar på vägsidan ur den samlade transportapparats synpunkt kan föreligga närmast i förhållande till järnvägarna.

Dessa synpunkter är väsentliga och kräver beaktande. Vad det f. n. gäller, är framförallt att koncentrera våra krafter på en upprustning av de sektorer av vägarna, där eftersläpningen av vägarnas standard är mest besvärande. Våra relativt begränsade investeringsresurser bör därvid främst sättas in på väg- och gatunätet kring och i tätorterna, där biltrafiken av markerad nyttokaraktär utsätts för svåra stockningar. Ett förbättrat vägnät är där en praktisk nödvändighet för avvecklingen av trafiken. Även med hänsyn till den föreliggande utrymningsplaneringen måste särskild uppmärksamhet ägnas detta vägnät.

Det är vidare angeläget att söka tillgodose de kommersiella vägtrafikbehov, som nu och framdeles måste lita till biltransport. Kraven på en vägupprustning accentueras i denna del av de strävanden till ekonomiskt samarbete, som gör sig gällande i Norden och i Västeuropa. Anpassningsåtgärder bör vidtas inom vårt transportväsende såsom ett viktigt led i raden av insatser, som erfordras för ett nedbringande av våra produktionskostnader. En upprustning av de delar av vägnätet, som vår produktion har starkt behov av, träder därvid i förgrunden. Med hänsyn till risken för felinvesteringar på lång sikt bör upprustningen för detta ändamål ta sikte på de ofta lokala vägar, varav framförallt de kortdistanta lastbilstransporterna är i behov. Ett stort antal broar med låg bärighet bör i samband därmed förstärkas. Särskild försiktighet bör däremot iakttagas med att utbygga vägnätet för sådan långväga trafik, som med fördel bör

kunna avvecklas med järnväg. Intresset av motorvägar för långdistans-
trafiken torde därför i dagens läge få träda i bakgrunden. Vidare torde
sådana investeringar, som närmast är avsedda att tillgodose personbils-
trafiken, i den mån densamma har karaktär av utpräglad topptrafik fram-
kallad av mindre nyttobetonad privatmotorism, i detta sammanhang t. v.
få stå tillbaka.

Därutöver bör vägupprustningen inriktas på att i största möjliga ut-
sträckning undanröja förefintliga olycksrisker och över huvud söka åstad-
komma ur trafiksäkerhetssynpunkt tillfredsställande anordningar.

Vad därefter beträffar den föreslagna vägstandarden synes denna vara
i stort sett väl avvägd med utgångspunkt från de kunskaper, som hittills
vunnits på detta område. I anledning av vad 1953 års trafikutredning
härutinnan anfört är det emellertid önskvärt, att man ytterligare särskilt
undersöker om den föreslagna bärighetsstandarden verkligen behöver göras
enhetlig för hela det allmänna vägnätet. Uppmärksamhet bör jämväl ägnas
frågan om icke de av utredningen föreslagna höga dimensionerande hastig-
heterna kan sättas lägre. Icke oväsentliga kostnadsbesparingar skulle här
ernås, om sådana begränsningar i vägstandarden visar sig vara möjliga att
godtaga. Vägnätets utbyggnad bör emellertid ej få fördröjas i avvaktan på
resultatet av dessa undersökningar.

Vägplanen synes i huvudsak vara ägnad att tjäna till ledning för de
kommande årens arbete med våra vägars upprustning. Ett beaktande av
de synpunkter, som jag här framfört, synes dock kräva att en viss prin-
cipiell omprövning av planen äger rum. Detta bör ankomma på väg- och
vattenbyggnadsstyrelsen. Härvid torde även de remissyttranden, som av-
givits över planen, böra uppmärksammas. En sådan omprövning torde
komma att innebära en viss ändring i planerna om var och hur tillgängliga
resurser lämpligen bör sättas in.»

Departementschefen framhåller, att man får förutsätta, att en kontinuer-
lig överarbetning av vägplanen sker alltefter utvecklingens krav. Uppföljan-
det av planen bör ske i intimt samarbete mellan väg- och vattenbyggnads-
styrelsen och de myndigheter och organisationer, som har intresse av och
är beroende av vägarna.

Departementschefen fortsätter:

»Uppenbart är att själva förverkligandet av denna översiktliga plan
kommer att kräva konkreta ställningstaganden i de enskilda fallen. Om-
prövning av ursprungligen tänkt standard, sträckning o. s. v. blir därvid
från fall till fall ofrånkomlig. De praktiska ställningstaganden, som så-
lunda aktualiseras allteftersom utbyggnaden av väg- och gatunätet fram-
skrider, bör i enlighet med gällande bestämmelser ske av vederbörande
myndigheter, nämnder o. s. v. i samband med flerårsplanernas behandling
och arbetsplanernas utarbetande.

Beträffande frågan i vilken takt denna upprustning av vägnätet i huvud-

saklig överensstämmelse med vägplanens förslag lämpligen bör ske har delegationen för översiktlig vägplanering framhållit nödvändigheten av att ett långsiktigt investeringsprogram lägges till grund för den framtida väg- och gatubyggnadsverksamheten. För de första fem åren har delegationens investeringsprogram för landsbygdens vägar anslutits till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens aktuella flerårsplaner för åren 1958—1962.

Det skulle givetvis underlätta vägbyggnadsverksamhetens rationella planering och genomförande, om vägmyndigheterna finge följa ett av statsmakterna fastställt flerårigt investeringsprogram. Statsmakterna kan emellertid rimligtvis ej frånhända sig möjligheten att ta hänsyn till hur samhällsekonomin och arbetsmarknadsläget framdeles kan komma att utvecklas. Icke minst i dagens läge synes det mindre lämpligt att binda sig för en längre tidsperiod. Väginvesteringarnas omfattning torde därför liksom hittills årligen böra prövas med beaktande av samtliga på frågan inverkan faktorer. I den mån de samhällsekonomiska och statsfinansiella förutsättningarna därvid visar sig föreligga, torde en successiv stegring av väg- och gatubyggnadsverksamheten, såsom kommit till uttryck i delegationens förslag till investeringsprogram, böra komma under övervägande.»

I fråga om väganlagen för nästa budgetår anför departementschefen:

»För den ordinarie statliga vägbyggnadsverksamheten under åren 1958 och 1959 har riksdagen i anslutning till förslag i 1958 års statsverksproposition fastställt en investeringsram om 297 resp. 330 milj. kr. Såsom närmare anges under anslagen till Byggnad av vägar och broar har emellertid Kungl. Maj:t med hänsyn till den inträdda allmänna arbetskraftssituationen sedermera genom skilda beslut ansett befintliga anslagsreservationer böra helt tagas i anspråk och nämnda ramar höjas till 320 milj. kr. för år 1958 och till 355 milj. kr. för år 1959. I anledning härav avser jag att förordna att på tilläggsstat för innevarande budgetår äskas 25 milj. kr. under nämnda anslag.

För *statliga ordinarie väginvesteringar* under år 1960 förordar jag, att anslag äskas hos riksdagen i enlighet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag med sammanlagt 360 milj. kr. att ställas till styrelsens förfogande för nämnda år.

Det bör få ingå i Kungl. Maj:ts befogenheter på samma sätt som gäller för innevarande budgetår att, om arbetsmarknadsläget så medgiver eller påkallar, bemyndiga väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att utöka byggnadsverksamheten utöver angivna medelsomslutning om 360 milj. kr. genom att under budgetåret i förväg taga i anspråk erforderliga belopp av de medel på de kalenderårsberäknade anslagen, som är anvisade för den ordinarie verksamheten under andra halvåret 1960.

Anslaget till *Vissa vägbyggnadsarbeten* upptager jag oförändrat till 4 milj. kr.

För det *statliga vägunderhållet* föreslår jag en ökad medelsanvisning om 40 milj. kr. till 360 milj. kr.

I fråga om bidragsanslagen till den *kommunala väghållningen* tillstyrker jag väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag om 51 milj. kr. till underhåll av vägar och gator. Anslaget till Bidrag till byggande av vägar och gator, som för innevarande budgetår är uppfört med blott formellt belopp, beräknas med hänsyn till den kassamässiga behållningen på anslaget till 55 milj. kr. Härvid förutsättes en arbetsomslutning under år 1960 om ca 90 milj. kr. i statsbidrag.

Vad slutligen beträffar bidragsanslagen till *enskild väghållning* förordar jag en ökning av medelsanvisningen med 1,5 milj. kr. till bidrag till underhåll av enskilda vägar, medan byggnadsanslaget torde upptagas med 14 milj. kr. Totalt äskas för enskild väghållning 35 milj. kr.

För *administration och diverse ändamål* tillstyrker jag under andra anslagspunkter under sjätte huvudtiteln tillhoppa ca 51,8 milj. kr. att avräknas mot automobilskattemedlen. Under femte, åttonde, nionde, tionde, elfte och tolfte huvudtitlarna föreslås därjämte att omkring 170 milj. kr. skall avräknas. Totalt skulle alltså för de till administration m. m. hänförliga ändamålen ca 221,8 milj. kr. avräknas mot automobilskattemedlen, vilket i förhållande till innevarande budgetårs anslag innebär en ökning med omkring 83 milj. kr.

Enligt den sålunda redovisade beräkningen skulle det totalbelopp, som avses skola täckas av automobilskattemedlen, för budgetåret 1959/60 uppgå till sammanlagt (360 + 4 + 360 + 51 + 55 + 35 + 221,8) 1 086,8 milj. kr. eller exakt angivet 1 086 769 160 kr., vilket innebär en ökning i förhållande till motsvarande på riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslagsbelopp med omkring 299,4 milj. kr.

Chefen för finansdepartementet har i annat sammanhang beräknat inkomsterna på automobilskattemedlens specialbudget för budgetåret 1959/60 till 1 241,5 milj. kr.

Av detta belopp skulle alltså 1 086,8 milj. kr. disponeras för att täcka anslag på driftbudgeten. Återstoden, ca 154,7 milj. kr., torde få tillföras budgetutjämningsfonden och där redovisas under särskild titel.»

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått *dels* två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Sveningsson* och *Birke* (I: 118) och den andra inom andra kammaren av herr *Bohman m. fl.* (II: 144), vari hemställts, att riksdagen måtte uttala sin principiella anslutning till såväl den av delegationen för översiktlig vägplanering framlagda vägplanen som det på grundval därav framlagda investeringsprogrammet samt att riksdagen måtte hemställa hos Kungl. Maj:t, att 1953 års utredning anmodas att skyndsammast utreda formerna för finansiering av väg- och brobyggen med beaktande av vissa av motionärerna framlösta synpunkter;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren

av herr *Georg Carlsson m. fl.* (I: 225) och den andra inom andra kammaren av herr *Nilsson* i Tvärålund *m. fl.* (II: 284), i vilka hemställts, att riksdagen måtte ge Kungl. Maj:t till känna vissa i motionerna framförda synpunkter angående enhetlig vägstandard i fråga om axel- och boggitryck;

dels en inom andra kammaren av herr *Berglund* väckt motion (II: 273), vari hemställts, att riksdagen måtte beakta vissa i motionen framförda synpunkter på vägplanen, närmast dess samband med bebyggelseplaneringen;

dels en inom andra kammaren av herr *Svensson* i Krokstorp väckt motion (II: 275), vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala att vägbyggnadsanslagen i största möjliga utsträckning bör användas till utbyggande av riksvägnätet och sådana vägar som kan bidra till att hejda landsbygdens avfolkning;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Mattsson m. fl.* (I: 19) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustavsson* i Alvesta *m. fl.* (II: 16), vari hemställts om en höjning av statsbidraget till underhåll av enskilda vägar till 70 eller, då synnerliga skäl föreligger, 85 % av den beräknade kostnaden och om en härför erforderlig höjning av bidragsanslaget med 1,5 milj. kr., vilket belopp måtte överföras från de allmänna väganlagen. Vidare hemställer motionärerna, att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningstext och omfördelad medelsanvisning samt att riksdagen måtte anhänga om en utredning angående vissa närmare angivna frågor rörande underhållet av enskilda vägar m. m.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hermansson* (I: 217) och den andra inom andra kammaren av herr *Carlsson* i Bakeröd (II: 276), vari hemställts, att anslaget till Bidrag till byggande av enskilda vägar höjes till 15 milj. kr., att underhållsbidraget till enskilda vägar höjes till 70 eller, där synnerliga skäl föreligger, 85 % av den beräknade underhållskostnaden, att motsvarande höjning sker av bidragsanslaget till 22,5 milj. kr., att enskild väg som tidigare varit intagen i vägförvaltningens 5-årsplan bör intagas till allmänt underhåll samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till omfördelad medelsanvisning så att berörda bidragsanslag höjes i enlighet med motionärernas förslag och att Kungl. Maj:ts förslag beträffande de allmänna väganlagen minskas med 2,5 milj. kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sveningsson* (I: 220) och den andra inom andra kammaren av herrarna *von Seth* och *Svensson* i Krokstorp (II: 279), vari hemställts, att statsbidraget till underhåll av enskilda vägar fr. o. m. den 1 juli 1959 måtte höjas till 70 eller, där synnerliga skäl föreligger, 85 % av den beräknade underhållskostnaden, att underhållsbidragsanslaget höjes till 22,5 milj. kr. samt att anslaget till Byggande av länsvägar sänkes med motsvarande belopp till 198,5 milj. kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar Åkesson och Uno Olofsson (I: 219) och den andra inom andra kammaren av herr Nilsson i Lönsboda *m. fl.* (II: 278), vari hemställts, att bidragsprocenten till underhåll av enskilda vägar fr. o. m. budgetåret 1959/60 höjes till 70 eller, där synnerliga skäl föreligger, 85 % att gälla jämväl bidrag, varom länsstyrelsen tidigare fattat beslut, samt att erforderliga medel tillföres bidragsanslaget till underhåll av enskilda vägar genom överföring från det av Kungl. Maj:t föreslagna anslaget till vägunderhållet;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr Grym *m. fl.* (I: 218) och den andra inom andra kammaren av herr Berglund *m. fl.* (II: 277), vari hemställts, att statsbidraget till underhåll av enskilda vägar fr. o. m. år 1959 höjes till 70 eller, där synnerliga skäl föreligger, 85 %, att gälla jämväl bidrag, varom länsstyrelserna tidigare meddelat beslut, samt att motsvarande anslag höjes till 22,5 milj. kr.

Beträffande de skäl som motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna II: 144, I: 225, II: 273, II: 275, II: 16, II: 276, II: 279, I: 219 och II: 277.

Utskottet. I sina petita för nästa budgetår har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, under hänvisning till riksdagens ställningstaganden till den av styrelsen tidigare framlagda femårsplanen för väginvesteringarna under åren 1958—1962, räknat med en medelsförbrukning av 360 milj. kr. för kalenderåret 1960. Departementschefen, som biträtt styrelsens förslag härom, har i anslutning härtill framlagt den »Vägplan för Sverige» (SOU 1958: 1 och 2) som utarbetats av en inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen under åren 1954—1957 verksam delegation för översiktlig vägplanering.

Nämnda plan är av översiktlig och principiell natur och avser en upprustning under en 20-årsperiod fram till år 1975 av landets allmänna väg- och gatunät — för tillgodoseende av såväl nuvarande vägtrafik som den ökade trafik, vilken enligt verkställda prognoser torde vara att förvänta. Planen innefattar såväl ett förslag till riksvägnät som principerna för länsvägnätets upprustning.

Riksvägnätet, som beräknas få en total längd av inemot 14 000 km, mot f. n. 5 000 km, omfattar de för näringslivet och befolkningen viktigaste vägarna. Då mellanortstrafiken och den övriga relativt kortdistanta trafiken visat sig ha så stor betydelse i jämförelse med den mera långväga trafiken har den förstnämnda ansetts främst böra tillgodoses. Genom en hopkoppling — enligt den s. k. pärlbandsprincipen — av de olika relativt tättrafikerade mellanortssträckorna kommer jämväl den, numeriskt sett, mindre omfattande långväga trafiken att beredas goda transportmöjligheter. Motorvägar och övriga vägar med dubbla körbanor har föreslagits komma till utförande i begränsad omfattning, där så till följd av beräknad trafikomfattning och med hänsyn till trafiksäkerhetssynpunkter ansetts erforderligt.

Beträffande länsvägnätet framhålles, att ett icke obetydligt trafikarbete, särskilt i glesbygderna, också i framtiden kommer att falla på de mindre vägarna. Det har därför ansetts angeläget, att länsvägarna ges en sådan standard och sträckning, att kapaciteten hos näringslivets transportapparat i möjligaste mån kan utnyttjas. Möjligheterna till obrutna transporter länsväg—riksväg—länsväg och »från dörr till dörr» har därför ansetts skola beaktas genom att länsvägarna i största utsträckning erhåller samma bärighetsstandard som riksvägarna. Vikten av en, med smärre undantag, enhetlig bärighetsstandard har sålunda kraftigt understrukits av delegationen.

Kostnaderna för planens genomförande har beräknats till i runt tal 21 miljarder kr. För tioårsperioden 1958—1967 har en särskild investeringsplan framlagts, enligt vilken investeringar föreslås till ett sammanlagt belopp av 8,5 miljarder kr. i väg- och gatubyggandet inom den statliga och statsbidragsberättigade kommunala väghållningen.

Det framlagda programmet anses av delegationen icke möjliggöra åstadkommandet av ett exklusivt eller i något avseende överdimensionerat vägnät. Syftet anges främst ha varit att söka på ett rimligt sätt tillgodose trafikens behov och näringslivets berättigade krav på möjligheter till ekonomiska transporter, vilket med hänsyn till transportkostnadernas stora andel av produktionskostnaderna framstode som en nödvändig betingelse för fortsatt produktionshöjning och framåtskridande.

Departementschefen, som i huvudsak godtagit planen som grund för det fortsatta arbetet med vägarnas upprustning, har därvid bl. a. understrukit vikten av att krafterna koncentreras på de sektorer där eftersläpningarna med avseende å vägarnas standard är mest besvärande och där med hänsyn till produktionslivets och nyttotrafikens krav behoven är störst. Främst gällde detta den kortdistanta trafikens behov med avseende å väg- och gatunätet kring och i tätorterna, medan intresset av motorvägar för långdistanstrafiken i dagens läge borde få träda i bakgrunden, liksom även investeringar avsedda att tillgodose den mindre nyttobetonade privatmotorismens behov i den mån denna hade karaktär av topptrafik. Vid upprustningen borde största möjliga hänsyn tagas till trafiksäkerhetssynpunkterna.

Den föreslagna standarden finner departementschefen i stort sett väl avvägd, men anser det dock i besparingssyfte vara önskvärt, att ytterligare undersökningar göres huruvida bärighetsstandarderna i enlighet med förslaget behöver göras enhetlig för hela det allmänna vägnätet. Vidare ifrågasättes om icke de av utredningen föreslagna normerna med avseende å de dimensionerande hastigheterna kan sättas lägre.

Departementschefen framhåller också, att det givetvis skulle underlätta verksamhetens rationella planering och genomförande om vägmyndigheterna finge följa ett av statsmakterna fastställt flerårigt investeringsprogram.

Ur främst samhällsekonomiska och arbetsmarknadspolitiska synpunkter anser han emellertid investeringarnas omfattning liksom hittills böra årligen prövas med beaktande av samtliga på frågan inverkan faktorer. I den mån de samhällsekonomiska och statsfinansiella förutsättningarna därvid visar sig föreligga, bör enligt departementschefen en successiv stegring av väg- och gatubyggnadsverksamheten, såsom kommit till uttryck i delegationens förslag till investeringsprogram, komma under övervägande.

Den fortsatta prövning av vägplanen som anses böra ske förutsättes få ankomma på väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Vid det kontinuerliga uppföljandet och genomförandet av planen borde intimt samarbete äga rum mellan styrelsen och de myndigheter och organisationer som hade intresse av och vore beroende av vägar och vägtransporter. I anslutning härtill omnämnes särskilt den samsamarbetsdelegation för vägväsendet som tillsatts under fjolåret och i vilken förutom representanter för styrelsen ingår företrädare för trafikantorganisationerna samt näringslivet och samhällsplaneringen.

Utskottet, som under en följd av år och senast i sitt utlåtande nr 6 till fjolårets A-riksdag understrukt nödvändigheten av att en plan för de fortsatta väginvesteringarna fastställs, finner det för sin del mycket tillfredsställande att förenämnda vägplan nu framlagts. Såvitt utskottet kan bedöma är den väl ägnad att läggas till grund för den fortsatta utbyggnaden och upprustningen av vägnätet. Utskottet vill därför förorda, att den i princip godtages som ett program härför. Detta innebär emellertid icke ett ställningstagande till den föreslagna totala omfattningen av investeringarna under hela perioden eller ens under tioårsperioden 1958—1967. Beträffande investeringarnas omfattning i övrigt vill utskottet erinra om det beslut härom som fattades av fjolårets A-riksdag samt om innebörden av de uttalanden som av utskottet därvid gjordes (SU nr 6, rskr nr 6). I överensstämmelse härmed har utskottet funnit sig kunna godtaga departementschefens förslag om en medelsförbrukning under kalenderåret 1960 om 360 milj. kr. samt motsvarande anslagsanvisning för ändamålet.

Såsom vid planens framläggande förutsatts bör den, alltefter den tekniska och ekonomiska utvecklingen, bli föremål för en successiv revision, varvid givetvis även vid remissbehandlingen av planen anförda synpunkter vederbörligen bör beaktas.

De yrkanden som motionsledes väckts om en omfördelning av medel från anslagen till allmänna vägbyggnader och vägunderhållet till anslagen för enskild väghållning — i syfte att utan höjning av den totala medelsanvisningen för vägändamål bl. a. möjliggöra en höjning av bidragsprocenten för underhåll av enskilda vägar — har utskottet funnit sig icke kunna biträda. Utskottet kommer därför under resp. punkter i det följande att avstyrka bifall till nämnda yrkanden.

Vad departementschefen anfört rörande höjningen av investeringsramarna för vägbyggnadsverksamheten under åren 1958 och 1959 till 320 resp. 355 milj. kr. har ej heller givit utskottet anledning till erinran. I sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 18 (p. 1) har utskottet tillstyrkt beviljande av härför erforderlig medelsanvisning om 25 milj. kr. på tilläggsstat.

I enlighet med departementschefens förslag bör det få ankomma på Kungl. Maj:t att — därest arbetsmarknadsläget så medgiver eller påkallar — bemyndiga väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att utöka byggnadsverksamheten genom att under budgetåret i förväg taga i anspråk erforderliga belopp av de medel på de kalenderårsberäknade anslagen, som är avsedda för den ordinarie verksamheten under andra halvåret 1960.

Vidkommande ställningstagandet till de i vägplanen berörda standardfrågorna finner utskottet detta böra göras beroende av de fortsatta undersökningar, som bör ankomma på väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. En enhetlig bärighetsstandard för vägnätet är av stor betydelse för näringslivets och den övriga nyttotrafikens transportbehov. Av särskild vikt är därvid att broarna redan från början ges en gemensam ändamålsenlig standard. Med hänsyn härtill har utskottet funnit starka skäl tala för att vägplanens förslag till enhetliga bärighetsnormer i möjligaste mån följes vid upprustningen av vårt lands brobestånd. Beträffande själva vägarna synes frågan om enhetlig standard för hela vägnätet böra närmare prövas i samband med vägplanens uppföljande. I den mån av det anförda framgår biträder utskottet således det i motionerna I: 225 och II: 284 framställda yrkandet i frågan.

Beträffande normerna för de dimensionerande hastigheterna vill utskottet begränsa sig till att understryka dessas stora betydelse ur trafiksäkerhetssynpunkt samt framhålla önskvärdheten av att detta vid normernas fastställande vederbörligen beaktas.

Vid ett bifall till vad utskottet i det föregående anfört torde de i motionerna I: 118 och II: 144 framförda önskemålen rörande ett principiellt godtagande av vägplanen i den mån av det förut sagda framgår bliva tillgodosedda. Utskottet finner sig dock icke kunna förorda, att ett uttalande nu göres från riksdagens sida rörande det tidsmässiga genomförandet av det föreslagna investeringsprogrammet i dess helhet och avstyrker följaktligen bifall till motionerna i denna del. Vad vidare beträffar motionärernas yrkande, att åt 1953 års trafikutredning uppdrages att utreda formerna för finansiering av väg- och brobyggen, finner utskottet någon särskild åtgärd härutinnan från riksdagens sida icke erforderlig. Enligt vad utskottet inhämtat pågår nämligen redan inom nämnda kommitté — med stöd av Kungl. Maj:ts uppdrag — arbetet med utredning rörande bl. a. bilismens skatte- och finansieringsfrågor. Även i denna del avstyrkes följaktligen bifall till motionerna i fråga.

Ej heller finner sig utskottet kunna förorda att riksdagen, i enlighet med förslag i motionen II: 273, gör ett mer eller mindre bindande uttalande, att statliga och kommunala organ vid handläggning av frågor rörande samhälls- och bebyggelseplanering m. m. får grunda sig på vägplanen. Motionens syfte torde dock genom vad utskottet i det föregående anfört väsentligen vara tillgodosett.

Utskottet kan vidare icke ansluta sig till det i motionen II: 275 framförda yrkandet att riksdagen — på av motionärerna anförda skäl — skulle uttala att anslagen till byggande av vägar och broar främst bör användas till utbyggande av riksvägnätet och sådana vägar som kan bidra till att hejda den hotande avfolkningen av landsbygden i vissa delar av landet. Bifall till nämnda motion avstyrkes därför.

Vidkommande frågan om beräkningen av de för nästa budgetår äskade anslagen får utskottet i övrigt anföra följande.

För vägunderhållet har beräknats 360 milj. kr. mot för innevarande budgetår beviljade 320 milj. kr. Utskottet, som finner den förordade höjningen välmotiverad, kommer att under följande punkt tillstyrka den föreslagna medelsanvisningen. Anslaget till vissa vägbyggnadsarbeten har upptagits med allenast 4 milj. kr. mot av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen äskade 10 milj. kr. Ifrågavarande anslag är avsett att användas för sådana oförutsedda vägarbeten — främst i samband med järnvägsnedläggelser och kraftverksbyggen m. m. — som icke hunnit eller lämpligen kunnat inordnas i den ordinarie planläggningen. Då emellertid vid denna planering i största möjliga utsträckning även beaktas de ytterligare vägbehov som kan föranledas av väntade framtida järnvägsnedläggelser samt medel därvid beräknas under de ordinarie anslagen har utskottet funnit sig kunna godtaga den föreslagna medelsanvisningen. Utskottet vill i anslutning härtill bringa i erinran de uttalanden som av utskottet gjordes i dess utlåtande nr B 6 (p. 3) vid fjolårets B-riksdag angående bl. a. önskvärdheten av en bättre samordning i tiden av järnvägsnedläggelser och i anledning därav planerade upprustningsarbeten av vägnätet i berörda bygder.

De kommunala väganslagen har upptagits med 51 milj. kr. till underhåll av och 55 milj. kr. till byggande av vägar och gator. Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts förslag, vill dock i samband därmed erinra om de stora investeringsbehov som redan föreligger och beräknas ytterligare uppstå med avseende å utbyggnaden av väg- och gatunätet i och omkring städerna och andra tätorter och varom även departementschefen uttalat sig. Frågan om en ökad tilldelning fortsättningsvis av bidragsmedel för ändamålet synes därför påkalla särskild uppmärksamhet.

Även i fråga om medelsberäkningen för enskild väghållning, innebärande ett anslag om 21 milj. kr. till underhåll av och 14 milj. kr. till byggande av enskilda vägar, biträder utskottet Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet, som

icke funnit den motionsledes föreslagna höjningen av bidragsprocenten för samt anslagen till enskild väghållning nu böra komma till stånd, kommer i enlighet härmed att under respektive punkter i det följande avstyrka bifall till motionerna i fråga.

För administration och diverse ändamål slutligen har äskats sammanlagt ca 221,8 milj. kr. Vid bifall härtill liksom till vad utskottet under förevarande punkt förordat skulle de mot automobilskattemedlen avräknade anslagen för nästa budgetår uppgå till totalt (360 + 4 + 360 + 51 + 55 + 35 + 221,8) 1 086,8 milj. kr. I förhållande till motsvarande på riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslag innebär detta en ökning med ca 299,4 milj. kr. Då automobilskattemedelsinkomsterna beräknas till 1 241,5 milj. kr. skulle således det under budgetutjämningsfonden redovisade överskottet på vägväsendets specialbudget komma att öka med 154,7 milj. kr.

Under återopande av vad i det föregående anförts hemställer utskottet,

I. att riksdagen må, i anledning av departementschefens uttalande i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1959 samt motionerna I: 118 och II: 144, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, motionen II: 273 ävensom motionerna I: 225 och II: 284, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anför;

II. att motionerna I: 118 och II: 144, såvitt de icke behandlats under I., icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionen II: 275 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

10:o) **Vägunderhållet.** Kungl. Maj:t har (punkt 10, s. 42—46) föreslagit riksdagen att till Vägunderhållet för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 360 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till förevarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett belopp om 320 milj. kr. Vid utgången av budgetåret 1957/58 förelåg en reservation av 2,4 milj. kr. å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har för budgetåret 1959/60 hemställt om ett anslag av 425 milj. kr. (s. 43—45).

Departementschefen har anförts följande.

»För budgetåret 1957/58 var anslaget till det statliga vägunderhållet upptaget till 300 milj. kr. Genom särskilda beslut under våren 1958 har Kungl. Maj:t emellertid med hänsyn till arbetskraftssituationen och inom vissa landsändar inträffade tjällossningssvårigheter ställt jämväl den från anslaget för budgetåret 1956/57 föreliggande reservationsmedelsbehållningen

om 20 milj. kr. till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förfogande. Med beaktande av en vid budgetårets ingång befintlig reservation om 1,7 milj. kr., som disponerades av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, uppgick alltså den totala medelsanvisningen för budgetåret 1957/58 till (300 + 20 + 1,7) 321,7 milj. kr. Medelsförbrukningen blev ca 319 milj. kr. För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 320 milj. kr. För nästa budgetår begär väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ett till 425 milj. kr. höjt anslag.

Med den kraftigt stigande motorfordonstrafiken utsättes våra befintliga vägar för en hård förslitning, som nödvändiggör en ökad och intensifierad underhållsverksamhet. Förutom ett växande så att säga normalt underhåll måste man även räkna med att i ökad utsträckning förstärka svaga vägar för att ge dem större bärighet under tjällossningstider. Många mindre broar behöver också förstärkas. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har vidare i vidgad omfattning börjat förse vissa svårbemästrade vägbanor med enkla beläggningar eller oljestabiliserade gruslager. Denna verksamhet ser ut att ge goda resultat. Behovet av en dylik intensifiering av underhållsverksamheten motiverar en ökad medelstildelning. Jag tillstyrker att anslaget för nästa budgetår höjes med 40 milj. kr. till 360 milj. kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har föreslagit att kostnaderna för verkets civilförsvär, som hittills bestritts från reservationsanslaget till väg- och vattenbyggnadsverkets civilförsvär, att avräknas mot automobilskatte-medlen, fr. o. m. nästa budgetår i stället skall få täckas från förevarande anslag. Då förslaget innebär en ändamålsenlig förenkling, har jag ingenting att erinra häremot. I enlighet härmed upptages icke vidare något särskilt anslag för ifrågavarande ändamål.»

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått

dels de under föregående punkt redovisade motionerna I: 219 och II: 278, såvitt de berör detta anslag;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Sveningsson* och *Mannerskantz* (I: 221) och den andra inom andra kammaren av herr *Setterberg* i Vilske-Kleva *m. fl.* (II: 280), vari hemställts, att riksdagen måtte uttala att möjligheterna att genom oljegrusbehandling förbilliga vägunderhållet på lång sikt bör tillvaratagas i minst den utsträckning väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagit.

Beträffande de skäl som åberopats för de båda sistnämnda motionerna torde få hänvisas till motionen I: 221.

Utskottet. Såsom av utskottets yttrande under föregående punkt framgår, finner utskottet den föreslagna höjningen av anslaget till vägunderhållet för nästa budgetår välmotiverad och biträder följaktligen Kungl. Maj:ts förslag härom. Utskottet har vidare under nämnda punkt förklarat sig icke kunna godtaga det i de båda likalydande motionerna I: 219 och

II: 278 framförda yrkandet om överföring av anslagsmedel från förevarande anslag till anslaget till bidrag till underhåll av enskilda vägar och avstyrker därför i förevarande sammanhang bifall till nämnda motioner i denna del.

Vidkommande det i de båda likalydande motionerna I: 221 och II: 280 framställda yrkandet om ett uttalande från riksdagens sida, att möjligheterna att genom oljegrusbehandling förbilliga vägunderhållet på lång sikt bör tillvaratagas i minst den utsträckning väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagit, har utskottet funnit sig icke kunna biträda detsamma. Det bör nämligen, enligt utskottets förmenande, få ankomma på väg- och vattenbyggnadsstyrelsen själv att inom totalramen för tillgängliga medel under förevarande anslag fördela dessa på skilda ändamål på sätt styrelsen prövar lämpligast för ernående av bästa resultat av verksamheten. Utskottet avstyrker i enlighet härmed bifall till motionerna.

Då utskottet slutligen icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, att kostnaderna för väg- och vattenbyggnadsverkets civilförsvar — vilka tidigare bestritts från särskilt reservationsanslag därför — fr. o. m. nästa budgetår skall få täckas från förevarande anslag, hemställer utskottet,

I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 219 och II: 278, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Vägunderhållet* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 360 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen;

II. att motionerna I: 221 och II: 280 icke må av riksdagen bifallas.

11:o) **Byggande av vägar och broar.** Kungl. Maj:t har (punkt 11, s. 46—49) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1959/60 till byggande av vägar och broar anvisa i statsrådsprotokollet angivna reservationsanslag å tillhopa 360 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Av nedanstående sammanställning framgår bl. a. till förenämnda ändamål för innevarande budgetår anvisade och för nästa budgetår äskade medel.

	Anslag 1957/58	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång	Anslag 1958/59	Styrelsens förslag 1959/60	Departements- chefens förslag 1959/60
	Milj. kr.	Milj. kr.	Milj. kr.	Milj. kr.	Milj. kr.	Milj. kr.
8. Byggande av riksvägar	60,0	85,5	134,0	89,0	135,0	135,0
9. Byggande av länsvägar	103,0	166,4	175,3	133,0	200,0	200,0
10. Byggande av ödebygds- vägar	5,5	8,4	10,3	7,0	11,0	11,0
11. Byggande av storbroar	6,5	11,1	17,8	9,0	14,0	14,0
	175,0	271,4	337,4	238,0	360,0	360,0

Behållningen å anslagen till den statliga väg- och brobyggnadsverksamheten uppgick den 1 januari 1958 till 262,7 milj. kr. Då för kalenderåret 1958 anvisats 175 milj. kr., uppgår de för samma år tillgängliga medlen till 437,7 milj. kr. Medelsförbrukningsramen för år 1958 angavs ursprungligen till 297 milj. kr. men har sedermera genom olika beslut av Kungl. Maj:t höjts till 320 milj. kr.

För budgetåret 1959/60 föreslår *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* en medelsanvisning om tillhoppa 360 milj. kr. med följande fördelning.

Anslag till byggande av	Procentuell fördelning 1958/59	Belopp i milj. kr.	Procentuell fördelning 1959/60
riksvägar	37,5	135	37,5
länsvägar	55,6	200	55,6
ödebygdsvägar	3,0	11	3,0
storbroar	3,9	14	3,9
	100,0	360	100,0

Departementschefen har anfört följande.

»Medelsförbrukningen för den ordinarie statliga väg- och brobyggnadsverksamheten under år 1957 uppgick till 287,4 milj. kr. För år 1958 fastställde statsmakterna i samband med behandlingen av 1958 års statsverksproposition en medelsförbrukningsram om 297 milj. kr. Såsom tidigare nämnts har emellertid Kungl. Maj:t med hänsyn till den sedermera inträdda arbetskraftssituationen och till vissa lokalt inträffade tjällossningssvårigheter genom skilda beslut under våren 1958 ansett denna ram böra höjas till 320 milj. kr. Enligt uppgift från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknas omslutningen under år 1958 i verkligheten också komma att uppgå till sistnämnda belopp.

För väg- och vattenbyggnadsverkets vägbyggnadsverksamhet under år 1959 har riksdagen i enlighet med förslag i 1958 års statsverksproposition angivit en ram om 330 milj. kr. I anledning av framställning från arbetsmarknadsstyrelsen om ytterligare medel för arbetslöshetens bekämpande har emellertid Kungl. Maj:t — såsom förut berörts — genom beslut den 28 november 1958 funnit lämpligt att i nämnda syfte höja ramen med 25 milj. kr. till 355 milj. kr. Härvid har föreskrivits, att ramhöjningen av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen skall disponeras i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen för utläggande av entreprenadarbeten.

Den vid ingången av år 1959 disponibla medelsbehållningen under förevarande anslag kan beräknas till ca 355 milj. kr. I anledning av den gjorda höjningen av ramen för år 1959 torde häremot svarande medel om sammanlagt 25 milj. kr. böra äskas på tilläggsstat för budgetåret 1958/59 med följande av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna anslagsfördelning, nämligen 1 milj. kr. till Byggande av riksvägar, 21 milj. kr. till Byggande

av länsvägar samt 3 milj. kr. till Byggnadsav ödebygdsvägar. Till förfogande för år 1959 skulle i enlighet härmed komma att stå ca 380 milj. kr.

Den marginal om i runt tal 25 milj. kr., som under angivna förutsättningar skulle föreligga mellan tillgängliga medel och ram för år 1959, kan komma att visa sig så liten eller vara så fördelad att vissa administrativa svårigheter kan uppstå att nå den tänkta medelsomslutningen om 355 milj. kr. Såsom styrelsen föreslagit, torde Kungl. Maj:t i mån av behov och på det sätt som i det enskilda fallet kan komma att visa sig lämpligt för att uppnå den sammanlagda medelsomslutningsramen få bemyndiga väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att för verksamheten under kalenderåret 1959 i förväg taga i anspråk medel från väganslagen för budgetåret 1959/60.

Såsom anförts i den allmänna översikten har jag för den ordinarie statliga vägbyggnadsverksamheten under år 1960 i enlighet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag förordat anslag om sammanlagt 360 milj. kr.

Vad angår frågan hur nämnda totalbelopp för budgetåret 1959/60 (arbetsåret 1960) skall fördelas på vederbörliga anslag anser jag, att den av styrelsen föreslagna medelsfördelningen bör godtagas. I enlighet härmed förordas följande fördelning av anslagsmedlen för nästa budgetår, nämligen 135 milj. kr. eller 37,5 % på anslaget till Byggnadsav riksvägar, 200 milj. kr. eller 55,6 % på anslaget till Byggnadsav länsvägar, 11 milj. kr. eller 3,0 % på anslaget till Byggnadsav ödebygdsvägar samt 14 milj. kr. eller 3,9 % på anslaget till Byggnadsav storbroar.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt att få avföra återstående kostnader för det ännu icke avslutade företaget byggande av bro vid Bergnåset jämte tillfartsvägar från anslaget till Byggnadsav storbroar. Något hinder häremot torde ej böra möta. Det bör dock åligga styrelsen att, sedan företaget fullbordats, till Kungl. Maj:t inkomma med uppgift om det belopp, som med stöd av ifrågakvarande bemyndigande tagits i anspråk av storbroanslaget.»

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft de under punkten 9 redovisade motionerna I: 19 och II: 16, I: 217 och II: 276 samt I: 220 och II: 279, samtliga motioner i vad de berör förevarande anslag.

Utskottet. Såsom framgått redan av punkten 9 i det föregående har utskottet intet att erinra mot att anslagen till byggande av vägar och broar i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag för nästa budgetår anvisas med tillhopa 360 milj. kr. Utskottet har vidare under nämnda punkt förklarat sig icke kunna förordna de i motionerna I: 19 och II: 16, I: 217 och II: 276 samt I: 220 och II: 279 föreslagna omföringarna av medel från förevarande anslag till anslagen till enskild väghållning och avstyrker i enlighet härmed i förevarande sammanhang nämnda motioner såvitt nu är i fråga.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsfördelningen har ej givit utskottet anledning till erinran liksom ej heller vad departementschefen under förevarande punkt i övrigt anfört och förordat. Under hänvisning jämväl till vad utskottet under punkten 9 anfört får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 19 och II: 16 samt I: 217 och II: 276, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, för budgetåret 1959/60 anvisa följande reservationsanslag, att avräknas mot automobilskattemedlen, nämligen

- a) *Byggande av riksvägar* kr. 135 000 000
- b) *Byggande av ödebygdevägar* » 11 000 000
- c) *Byggande av storbroar* » 14 000 000;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 19 och II: 16, I: 217 och II: 276 samt I: 220 och II: 279, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, för budgetåret 1959/60 till *Byggande av länsvägar* anvisa ett reservationsanslag av 200 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

12:o) **Vissa vägbyggnadsarbeten.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, s. 49 och 50) föreslagit riksdagen att till Vissa vägbyggnadsarbeten för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 milj. kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om en medelsanvisning av 10 milj. kr. (s. 49).

Över styrelsens förslag har utlåtanden avgivits av *järnvägsstyrelsen* och *vattenfallsstyrelsen* (s. 50).

Departementschefen, som beräknat att för de ändamål som avses med förevarande anslag en reservationsmedelsbehållning av 1,7 milj. kr. förelåg vid ingången av budgetåret 1958/59, har för nästa budgetår förordat ett anslag av 4 milj. kr., d. v. s. oförändrat belopp.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och under hänvisning till vad utskottet under punkten 9 anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa vägbyggnadsarbeten* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

13:o) **Bidrag till underhåll av vägar och gator.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 51) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 9 anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till underhåll av vägar och gator* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 51 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

14:o) **Bidrag till byggande av vägar och gator.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 52—54) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 9 anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till byggande av vägar och gator* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

15:o) **Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 15, s. 55—58) föreslagit riksdagen att dels till Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m. för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 21 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen, dels ock medgiva att under budgetåret 1959/60 statlig lånegaranti må beviljas för lån avseende inköp av vägunderhållsmaskiner för vissa enskilda vägar in- till ett totalbelopp av 500 000 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 22,5 milj. kr. för nästa budgetår. Styrelsens förslag innebär bl. a., att statsbidrag till underhåll av enskild väg fr. o. m. år 1959 höjes till normalt 70 % och, där synnerliga skäl föreligger, till 85 %, att gälla jämväl bidrag varom länsstyrelserna tidigare fattat beslut.

Över väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag om höjning av nu utgående statsbidrag till underhåll av enskilda vägar har yttranden avgivits av *statskontoret, lantbruksstyrelsen, skogsstyrelsen* samt *länsstyrelserna i Södermanlands, Älvsborgs och Jämtlands län* (s. 57).

Departementschefen har anfört följande.

»Såsom framgår av den tidigare redogörelsen må underhållsbidrag till enskild väg beviljas att utgå med 65 % av den kostnad, vartill underhållet av vägen skäligen uppskattas. Då synnerliga skäl föreligger, utgår bidraget med 80 % av den uppskattade kostnaden. Dessa procenttal fastställdes av 1956 års riksdag, varvid tidigare utgående bidrag höjdes med 5 %. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslår nu efter viss utredning en ytterligare höjning av underhållsbidragen med 5 % till 70 resp. 85 % för att bereda de enskilda väghållarna kompensation för den del av de ökade underhålls-

kostnaderna, som beror på inträdd trafikökning. Vidare hemställer styrelsen om en uppräknig av anslaget till nästa budgetår med 3 milj. kr. Härav hänför sig ca 1,5 milj. kr. till den förordade höjningen av procent-satserna.

Jag är inte beredd att tillstyrka förslaget om en höjning av nu gällande bidragsprocent. Däremot synes väg- och vattenbyggnadsstyrelsens anslagsberäkning i övrigt böra godtagas, vilket innebär en ökning med 1,5 milj. kr.

Liksom tidigare budgetår torde slutligen medgivande att bevilja statlig kreditgaranti för lån till inköp av vägunderhållsmaskiner för vissa enskilda vägar böra avse ett belopp av 500 000 kr.»

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Torsten Andersson* (I: 216) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i Kårby (II: 274), vari hemställts om en snar utredning av frågan om det enskilda vägnätets framtida status i enlighet med motionernas syfte och att de förslag måtte framläggas, vartill utredningen kan föranleda;

dels ock de under punkten 9 redovisade motionerna I: 217 och II: 276, I: 19 och II: 16, I: 220 och II: 279, I: 219 och II: 278 samt I: 218 och II: 277, samtliga motioner i vad de berör förevarande anslag.

Beträffande de skäl som åberopats till stöd för motionärernas yrkanden torde få hänvisas till motionerna I: 216, II: 276, II: 16, II: 279, I: 219 och II: 277.

Utskottet. Departementschefen har under förevarande punkt förklarat sig icke beredd att tillstyrka det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen framlagda förslaget om höjning av nu gällande bidragsprocent. Anslaget för nästa budgetår har som följd härav ansetts kunna nedräknas från av styrelsen föreslagna 22,5 milj. kr. till 21,0 milj. kr.

Utskottet vill för sin del i anledning av de förslag som motionsledes väckts om en höjning av nämnda bidragsprocent erinra om sina uttalanden vid fjolårets A-riksdag (SU nr 6, p. 15) i samma fråga. Den kraftiga trafikökningen under de senaste åren hade enligt vad utskottet anförde medfört ökade krav även på de enskilda vägarna i fråga om såväl bärighet som standarden i övrigt och därmed en ökad ekonomisk börda för de intressenter som hade att ombesörja denna väghållning. Starka skäl kunde därför åberopas för en höjning av den procentsats efter vilken statsbidrag till underhåll av enskilda vägar utginge. En sådan höjning skulle också slå i god överensstämmelse med utskottets tidigare gjorda uttalande, att successiva förbättringar av förhållandena på förevarande område borde

komma till stånd. Med hänsyn till de ekonomiska konsekvenserna härav för statsverkets del fann sig utskottet emellertid icke berett att för det dåvarande förorda en ändring i bidragsbestämmelserna.

Utskottet, som i princip alltjämt vidhåller sin tidigare sålunda deklarerade uppfattning, har emellertid — med hänsyn främst till rådande statsfinansiella läge — icke heller nu funnit sig kunna tillstyrka ett genomförande av motionärernas förslag och avstyrker i enlighet härmed bifall till berörda motioner.

Ej heller har utskottet funnit sig berett att tillstyrka förslagen om att utredningar nu igångsättes rörande det enskilda vägnätets status eller bestämmelserna rörande statsbidragsgivningen m. m. till den enskilda väghållningen. Än mindre synes anledning härtill f. n. föreligga, då vissa med den enskilda väghållningen förenade frågor torde bli föremål för prövning inom den utredning om städernas väghållning som f. n. är i verksamhet och som beräknas kunna avsluta sitt arbete under innevarande år. Utskottet avstyrker följaktligen bifall även till nu aktuella motionsyrkanden.

Slutligen synes ej heller, såsom motionsledes föreslagits, något särskilt uttalande från riksdagen sida att enskild väg som tidigare varit intagen i flerårsplan bör intagas till allmänt underhåll vara av behovet påkallat. Bifall till nämnda yrkande avstyrkes därför.

Under hänvisning jämväl till vad utskottet under punkten 9 anfört hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 217 och II: 276, I: 19 och II: 16, I: 220 och II: 279, I: 219 och II: 278 samt I: 218 och II: 277, samtliga motioner i vad de avser höjning av bidragsprocenten för underhåll av enskilda vägar, icke må av riksdagen bifallas;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 217 och II: 276, I: 19 och II: 16, I: 220 och II: 279, I: 219 och II: 278 samt I: 218 och II: 277, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 21 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen;

III. att motionerna I: 216 och II: 274 samt I: 19 och II: 16, sistnämnda båda motioner såvitt de avse utredning rörande underhållet av enskilda vägar, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

IV. att motionerna I: 217 och II: 276, såvitt de avser särskilt uttalande från riksdagens sida, icke må av riksdagen bifallas;

V. att riksdagen må medgiva, att under budgetåret 1959/60 statlig lånegaranti må beviljas för lån avseende inköp av

vägunderhållsmaskiner för vissa enskilda vägar intill ett totalbelopp av 500 000 kr.

16:o) **Bidrag till byggande av enskilda vägar.** Kungl. Maj:t har (punkt 16, s. 58 och 59) föreslagit riksdagen att till Bidrag till byggande av enskilda vägar för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till ifrågakvarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats 15 milj. kr. Vid utgången av budgetåret 1957/58 fanns en reservation av 23,7 milj. kr. å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag för nästa budgetår av 15 milj. kr.

Beträffande den närmare innebörden av styrelsens framställning får utskottet hänvisa till propositionen (s. 58 och 59).

Departementschefen har anfört följande.

»Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sina petita föreslagit, att anslaget för nästa budgetår upptages till oförändrat belopp om 15 milj. kr. Med hänsyn till att den hos Kungl. Maj:t befintliga obundna reservationsmedelsbehållningen å anslaget är ca en miljon större än förra året, har jag vid beräkningen av anslagsbehovet för budgetåret 1959/60 ansett mig kunna förorda en medelsanvisning om 14 milj. kr. Om anslaget för nästa budgetår uppföres med sistnämnda belopp, kan till länsstyrelsernas förfogande beräknas bli disponibelt lika mycket bidragsmedel för verksamheten under år 1960 som under år 1959 eller omkring 15 milj. kr.»

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft de under punkten 9 redovisade motionerna I: 217 och II: 276, båda motionerna såvitt de berör förevarande anslag.

Utskottet. Under punkten 9 i det föregående har utskottet förklarat sig biträda Kungl. Maj:ts beräkning av förevarande anslag. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till det i de båda likalydande motionerna I: 217 och II: 276 framställda yrkandet om ett anslag om 15 000 000 kr. för nästa budgetår.

Under hänvisning jämväl till vad utskottet under punkterna 9 och 15 anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 217 och II: 276, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till byggande av enskilda vägar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

17:o) **Utredningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 59 och 60), som innebär oförändrat anslag för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utredningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 435 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

18:o) **Vissa kostnader i samband med internationella vägkongresser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 61), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 15 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader i samband med internationella vägkongresser* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

19:o) **Avsättning till statens automobilskattemedelsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 62) får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Avsättning till statens automobilskattemedelsfond* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 100 kr.

Vägtrafikväsendet

20:o) **Statens bilinspektion: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 21, s. 63—67) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens bilinspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels till Statens bilinspektion: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag om 3 105 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 008 300 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om en anslagshöjning för nästa budgetår med 384 300 kr.

Beträffande den närmare innebörden av styrelsens framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 63—65).

Över framställningen har yttranden avgivits av *statskontoret* och *statens organisationsnämnd* (s. 65).

Departementschefen har anfört följande.

»Under budgetåret 1957/58 inleddes en upprustning av statens bilinspektions personella resurser för att öka inspektionens kapacitet och sätta den i stånd att bemästra den under 1950-talet uppkomna arbetsanhopningen. Denna personalökning fortsattes under innevarande budgetår. Den hittills beslutade sammanlagda förstärkningen torde få betecknas som betydande.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har framför allt med hänsyn till den ökning av bilinspektionens arbete, som är att förvänta med anledning av den ändring av trafiklagstiftningen, som genomförts med början den 1 juli 1958, begärt ytterligare en väsentlig personalökning. I likhet med hörda remissmyndigheter anser jag emellertid att man med hänsyn till redan skedd förstärkning bör gå fram med försiktighet när det gäller tillskapande av nya tjänster. Jag föreslår att under nästa budgetår ytterligare tre bilinspektörstjänster må inrättas, varav två i Ae 19 och en i Ae 16. Kostnaderna härför beräknas till 56 448 kr. Samtidigt tillstyrker jag styrelsens förslag om utökning av antalet bilinspektörskontor, varvid Karlskoga och Hudiksvall göres till nya stationsorter.

Jag har ej något att erinra mot styrelsens förslag till uppräknig av anslaget med 19 900 kr. för löneklassuppflyttningar och 20 300 kr. för kompensation för höjda folkpensionsavgifter. Kompensationsbeloppet torde i enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor böra upptagas i bilinspektionens avlöningsstat såsom en särskild, förslagsvis betecknad anslagspost benämnd 'Kompensation för höjda folkpensionsavgifter'. Anslaget bör i överensstämmelse härmed uppföras med (3 008 300 + 56 448 + 19 900 + 20 300) i runt tal 3 105 000 kr.

I detta sammanhang vill jag — med hänsyn till vad som förevarit i frågan under bl. a. 1958 års A- och B-riksdagar — anmäla min avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen framlagt förslag besluta om viss höjning av förrättningsavgifterna vid statens bilinspektion i anledning av den allmänna kostnadsstegringen och de ökade kraven på bilinspektörernas utbildning och förrättningarnas noggrannhet sedan avgifterna fastställdes för över tio år sedan.»

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt innebär en fortsatt personell förstärkning av statens bilinspektion genom inrättande av ytterligare tre bilinspektörstjänster, varav två i Ae 19 och en i Ae 16. Vidare utökas antalet bilinspektörskontor genom att Karlskoga och Hudiksvall göres till nya stationsorter.

Utskottet, som tidigare vid flera tillfällen understrukit angelägenheten av en upprustning såväl personellt som i övrigt av bilinspektionens resurser, har följaktligen intet att erinra mot den föreslagna personalförstärkningen. Jämväl den höjning av förrättningsavgifterna vid bilinspektionen som departementschefen förutskickat — och vilken numera beslutats med verkan fr. o. m. den 1 mars innevarande år — finner utskottet välmotiverad.

Med biträdande även i övrigt av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens bilinspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 390 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 256 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	438 500
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	20 300
	Summa kr. 3 105 000

b) till *Statens bilinspektion: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 105 000 kr., att avräknas mot automobilskattebidragen.

21:o) **Statens bilinspektion: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 22, s. 67 och 68) föreslagit riksdagen att till Statens bilinspektion: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 978 800 kr., att avräknas mot automobilskattebidragen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 905 000 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om en anslagshöjning med 132 500 kr.

Beträffande den närmare innebörden av styrelsens framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 67).

Departementschefen har föreslagit en uppräknings av anslaget med 20 000 kr. för reseersättningar, 12 000 kr. för bränsle, lyse och vatten samt 41 800 kr. för övriga expenser. Sistnämnda belopp har framkommit som ett resultat av en ökning av posten med 54 000 kr. och en minskning av densamma med 12 200 kr., avseende för innevarande budgetår anvisade engångskostnader.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft de under punkten 2 omnämnda motionerna I: 215 och II: 272, i vad däri yrkats, att riksdagen måtte för budgetåret 1959/60 till Statens bilinspektion: Omkostnader anvisa ett förslagsanslag av 880 000 kr.

Utskottet avstyrker — av samma skäl som utskottet anfört under punkten 2 — förevarande motioner jämväl i vad de avser detta anslag. Med hänsyn härtill och då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 215 och II: 272, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Statens bilinspektion: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 978 800 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

22:o) **Statens bilinspektion: Utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 68 och 69), som innebär en med 70 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bilinspektion: Utrustning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 120 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

23:o) **Registrering av motorfordon.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 69), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Registrering av motorfordon* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

24:o) **Bidrag till vissa kommunikationsändamål.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 69 och 70), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa kommunikationsändamål* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

25:o) **Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 70 och 71), som innebär en ökad medelsanvisning med 1 100 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

26:o) **Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid vissa järnvägs korsningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 71 och 72), innebärande oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid vissa järnvägs korsningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

27:o) **Statens biltrafiknämnd: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 72—74), som innebär en med 23 700 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens biltrafiknämnd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	39 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	25 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	371 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	57 900
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 200
	Summa kr. 497 200

b) till *Statens biltrafiknämnd: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 497 200 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

28:o) **Statens biltrafiknämnd: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 29, s. 74 och 75) föreslagit riksdagen att till Statens biltrafiknämnd: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 51 500 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 48 000 kr.

Statens biltrafiknämnd har hemställt, att anslaget höjes med 6 000 kr.

Departementschefen har förordat en anslagshöjning om 3 500 kr., fördelad med 500 kr. på bränsleposten och 3 000 kr. på övriga expenser.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft de under punkten 2 omnämnda motionerna I: 215 och II: 272, i vad däri yrkats, att riksdagen måtte för budgetåret 1959/60 till Statens biltrafiknämnd: Omkostnader anvisa ett förslagsanslag av 46 400 kr.

Utskottet avstyrker — av samma skäl som utskottet anfört under punkten 2 — förevarande motioner jämväl i vad de avser detta anslag.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 215 och II: 272, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Statens biltrafiknämnd: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 51 500 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

29:o) **Statens trafiksäkerhetsråd m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 30, s. 75—89) föreslagit riksdagen att till Statens trafiksäkerhetsråd m. m. för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 173 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

I. Statens trafiksäkerhetsråd har hemställt, att anslaget Statens trafik-säkerhetsråd m. m. utbyts mot två förslagsanslag, att avräknas mot auto-mobilskattemedlen, benämnda det ena Statens trafiksäkerhetsråd: Avlö-ningar och det andra Statens trafiksäkerhetsråd: Omkostnader m. m.

Rådet har för budgetåret 1959/60 för de med det nuvarande anslaget avsedda ändamålen yrkat en ökning med 113 400 kr. till 264 000 kr. Härav skulle 186 000 kr. upptagas under det föreslagna nya avlöningsanslaget samt 78 000 kr. under det nya omkostnadsanslaget.

Beträffande den närmare innebörden av trafiksäkerhetsrådets fram-ställning torde få hänvisas till propositionen (s. 75—77).

II. Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 december 1957 till-kallade chefen för kommunikationsdepartementet samma dag tre sak-kunniga för att utreda trafiksäkerhetsarbetets inriktning och arbetsfor-mer m. m. De sakkunniga, som sedermera antog benämningen *organisa-tionskommittén för trafiksäkerhet 1958*, har avgivit ett i augusti 1958 dag-tecknat betänkande (stencilerat) med förslag rörande trafiksäkerhetsar-betets organisation.

För en närmare redogörelse för utredningens förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 77—83).

Över betänkandet har yttranden inhämtats från ett stort antal myndig-heter och organisationer (s. 83—86).

Departementschefen har anfört följande.

»De sakkunniga, vilka såsom jag i förra årets statsverksproposition an-mälde hade tillkallats i december 1957 för att utreda trafiksäkerhetsar-be-tets inriktning och arbetsformer m. m., har slutfört sitt uppdrag. Resul-tatet av deras arbete samt däröver avgivna remissyttranden har redovisats i det föregående i vad avser trafiksäkerhetsforskningens organisation. Övriga i detta sammanhang aktuella delar av utredningen upptager jag till be-handling under de båda följande anslagen.

För att undanröja bristerna i den nuvarande organisationen för trafik-säkerhetsforskningen föreslår de sakkunniga, att trafiksäkerhetsrådet i vissa avscenden byggs ut till att bli ett samlande organ, som direkt före-träder ifrågavarande forskningsarbete. Forskningen bör liksom hittills under rådets ledning bedrivs vid olika institutioner och av fristående forskare, men garantier bör skapas för att trygga en bättre samordning inom forskningen men även mellan forskningen och det praktiska trafik-säkerhetsarbetet, främst mellan trafiksäkerhetsrådet och väg- och vatten-byggnadsstyrelsen som det viktigaste verkställande organet.

Kommitténs bedömning av läget och härpå grundade principiella förslag anser jag mig i allt väsentligt kunna acceptera. Jag har ingenting att erinra mot de uppdragna riktlinjerna till kompetensfördelning mellan trafiksäkerhetsrådet, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och statens väginstitut men vill betona deras principiella karaktär. Avgörande skäl synes mig ha förbragts för att trafiksäkerhetsrådet bör stå självständigt i likhet med andra motsvarande forskningsorgan. En väsentlig svaghet hos den nuvarande organisationen är enligt utredningen att samarbetet mellan rådet och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen varit mindre tillfredsställande. För att åvägbringa en förbättring föreslår kommittén att styrelsens chef — som tillika är ordförande i direktionen för statens väginstitut — i denna sin egenskap automatiskt även skall vara ordförande i rådet. Detta förslag har dock mött starka principiella erinringar i flera remissyttranden. Jag har ej heller blivit övertygad om att en dylik obligatorisk anordning är nödvändig för att säkra ett tillfredsställande samarbete mellan styrelsen och rådet. Erforderlig förbindelse och samverkan mellan dessa organ synes mig kunna tryggas genom att styrelsens chef samt, liksom hittills, dess trafikbyråchef, ingår som självskrivna ledamöter av rådet. Rådets ordförande torde av Kungl. Maj:t böra utses bland rådets ledamöter.

För att skapa en allsidig representation i rådet har utredningen vidare förordat, att antalet ledamöter ökas från nuvarande 10 till 15. Vid valet av antalet ledamöter och de intressegrupper, som bör vara representerade, har kommittén strävat efter att bygga upp rådet på en så mångsidig vetenskaplig bas som möjligt och med en bred förankring i det mera praktiska trafiksäkerhetsarbetet. Jag tillstyrker den föreslagna utökningen. Vilka intressen, som främst bör vara representerade i rådet, torde icke nu behöva närmare fastställas. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera utse ledamöter med beaktande av utredningens förslag och de synpunkter som framkommit i remissyttrandena.

Förslaget om att inom trafiksäkerhetsrådet bör bildas ett arbetsutskott finner jag välmotiverat med hänsyn till utökningen av rådsledamöternas antal. Utskottet bör ha till uppgift att bereda ärenden, företräda rådet mellan dess sammanträden samt besluta i mera rutinbetonade frågor. Såsom ordförande i utskottet bör rådets ordförande fungera. I andra avseenden bör rådet självt söka vidtaga de åtgärder, som kan befinnas lämpliga för att arbetet skall bedrivas effektivt, t. ex. bilda särskilda arbetsgrupper för behandling av vissa ärenden.

Vid ärendets remissbehandling har föreslagits att en särskild forskningsnämnd tillsättes inom rådet. Då en sådan anordning kan befaras komma att onödigtvis komplicera och betunga rådets arbete, är jag ej beredd att förorda förslaget. Flera remissorgan har ansett att man åtminstone försöksvis borde inrätta en eller flera permanenta haverikommissioner. Givetvis bör allt göras för att man så effektivt som möjligt skall söka draga

lärdom av de enskilda olycksfallen. Det torde emellertid få ankomma på rådet självt att ta ställning till hur sådana olycksplatsundersökningar, som bedöms erforderliga för trafikforskningen, bäst bör organiseras och genomföras inom ramen för rådet tilldelade resurser.

Avvägningen av skäligen ersättning till ledamöterna i rådet och dess utskott torde få avgöras i samband med tillsättandet av ledamöterna. Det synes därför böra ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa ersättningsgrunderna inom ramen för de anslagsmedel, som kan komma att anvisas härför. Utredningen har utgått från att fast årligt arvode ej vidare skall utgå till andra än arbetsutskottets ledamöter samt i anslutning härtill beräknat ett årligt belopp om 20 000 kr. som tillräckligt för arvoden till nämnda och övriga ledamöter i rådet. Jag anser mig i stället böra upptaga en summa av högst 38 000 kr. för arvodesersättningar till rådets ledamöter.

Vad beträffar rådets kansli har kommittén funnit dess personalorganisation väl avvägd och föreslår blott en mindre förstärkning genom att medel ställas till rådets förfogande för anlåtande av juridiskt biträde för lagstiftningsuppgifter. Trafiksäkerhetsrådet självt har i sina petita framlagt förslag om en icke obetydlig personalförstärkning i olika avseenden samt att dess kanslichef erhåller en byråchefstjänst. En förstärkning har också förordats av flera remissinstanser, för att rådet skall kunna effektivt fullgöra sina uppgifter. Jag är icke beredd att förorda någon ändring av kansliets personaluppsättning. Eventuellt behov av juridisk hjälp med lagstiftningsuppgifter torde under nästa budgetår få tillgodoses genom att speciell arbetskraft av Kungl. Maj:t i särskild ordning ställas till rådets förfogande. För huvudsakligen automatiska utgiftsstegringar bör medelsanvisningen till kansliets lönekostnader ökas med 1 800 kr., varav ca 1 000 kr. till kompensation för höjda folkpensionsavgifter. Lönekostnaderna för budgetåret 1959/60 upptages därför till (73 200 + 1 800) 75 000 kr.

Samma skäl som talar för att rådet självt bör intaga en fristående ställning motiverar enligt utredningen, att även dess kansli är oberoende. Kansliet bör alltså enligt kommittén ej anknytas till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen men väl, om så visar sig möjligt, förläggas till styrelsens lokaler. Jag delar kommitténs uppfattning om önskvärdheten av att jämväl rådets kansli står fritt. Härvid kan den tanken förtjäna att övervägas, som väckts i vissa remissyttranden, att söka bereda kansliet lokaler i anslutning till övriga forskningsråd.

Medelsanvisningen till rådets omkostnader torde för nästa budgetår böra höjas med 7 500 kr. till 25 000 kr. och till kostnader för snabbstatistik med 3 100 kr. till 35 000 kr., allt i enlighet med utredningens förslag.

Rådets förslag till delning av förevarande anslag i ett avlönings- och ett omkostnadsanslag torde ej böra föranleda någon åtgärd.

I enlighet härmed torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med (38 000 + 75 000 + 25 000 + 35 000) 173 000 kr.»

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Källqvist* och *Edström* (I: 223) och den andra inom andra kammaren av herr *Nihlfors m. fl.* (II: 282), vari hemställts, att nu ifrågavarande anslag måtte anvisas med 223 000 kr.

Beträffande de skäl som motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 282.

Utskottet. Under förevarande punkt har redovisats de förslag, som av organisationskommittén för trafiksäkerhet 1958 framlagts rörande trafiksäkerhetsarbetets organisation. Kommittén har sammanfattningsvis utgått från den fördelningen av trafiksäkerhetsforskningen mellan dess företrädare, att trafiksäkerhetsrådet främst borde ägna sig åt forskning med huvudsaklig inriktning på problem rörande människans beteende i trafiken, att statens väginstitut regelmässigt syntes ha att bedriva forskning och vetenskapliga undersökningar av utpräglat väg- och fordonsteknisk natur samt att i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens regi i allmänhet borde ifrågakomma tekniska, företrädesvis trafiktekniska, mera rutinmässiga försök och analyser samt en fortlöpande granskning av olycksutvecklingen. Rådet skulle i enlighet härmed utbyggas att bli ett samlande organ, som direkt företrädde forskningsarbetet. Forskningen borde liksom hittills under rådets ledning bedrivas vid olika institutioner och av fristående forskare, men garantier borde skapas för att trygga en bättre samordning inom forskningen men även mellan forskningen och det praktiska trafiksäkerhetsarbetet.

Departementschefen har i princip intet haft att erinra mot de uppdragna riktlinjerna till kompetensfördelning mellan förenämnda organ. Kommitténs förslag att ur samarbetssynpunkt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens chef — tillika ordförande i direktionen för statens väginstitut — skulle automatiskt vara ordförande i rådet biträdes emellertid ej av departementschefen, som anser ordföranden böra av Kungl. Maj:t utses bland ledamöterna. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens chef liksom dess trafikbyråchef skulle dock som självskrivna ledamöter ingå i rådet, vilket vidare för erhållande av en allsidigare sammansättning skulle få ett från 10 till 15 utökat antal ledamöter.

Departementschefen ansluter sig till tanken på bildande av ett arbetsutskott inom rådet, men anser däremot inte någon särskild forskningsnämnd, som av vissa remissinstanser föreslagits, erforderlig liksom ej heller inrättade av en eller flera permanenta haverikommissioner.

Beträffande rådets kansli understrykes önskvärdheten av att detsamma liksom rådet självt får en oberoende ställning. Någon ändring av dess personaluppsättning anses ej behövlig då behovet av speciell arbetskraft anses kunna tillgodoses i annan ordning.

Utskottet, som i likhet med departementschefen funnit sig i allt väsentligt kunna godtaga det av kommittén framlagda organisationsförslaget, finner vidare av departementschefen föreslagna ändringar däri välmotiverade. Ej heller har utskottet funnit anledning till erinran mot vad departementschefen under förevarande punkt i övrigt anfört och förordat. Utskottet kan följaktligen inte biträda det i motionerna I: 223 och II: 282 framställda yrkandet om en anslagshöjning med 50 000 kr. i syfte att för rådet möjliggöra inrättande av haverikommissioner för trafikolyckor. I likhet med departementschefen anser nämligen utskottet, att det bör få ankomma på rådet självt att ta ställning till hur eventuellt erforderliga olycksplatsundersökningar bäst bör organiseras och genomföras inom ramen för rådet tilldelade resurser. Utskottet, som i enlighet med det anförda avstyrker bifall till motionerna, får slutligen hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 223 och II: 282, till *Statens trafiksäkerhetsråd m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 173 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

30:o) **Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning.** Kungl. Maj:t har (punkt 31, s. 89—93) föreslagit riksdagen att till Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 100 000 kr.

I. *Statens trafiksäkerhetsråd* har hemställt, att anslaget höjes med 900 000 kr. (s. 89 och 90).

II. Den under föregående punkt omnämnda *organisationskommittén för trafiksäkerhet 1958* har föreslagit, att anslaget höjes med 750 000 kr.

För en närmare redogörelse av utredningens förslag i förevarande sammanhang samt yttrandena däröver får utskottet hänvisa till propositionen (s. 90—93).

Departementschefen har anfört följande.

»På grundval av förslag från statens trafiksäkerhetsråd och forskningsrådets kommitté för trafiksäkerhetsforskning har organisationskommittén för trafiksäkerhet 1958 framlagt ett forskningsprogram för nästa budgetår. Detta program upplager såvitt kan bedömas sådana frågor, som är ägnade att snabbt kunna leda till praktiska resultat eller eljest framstår som särskilt väsentliga i dagens läge. Det har också allmänt godtagits i remissyttrandena. Jag tillstyrker att programmet lägges till grund för det fortsatta arbetet på trafikforskningens område. Härvid förutsättes att trafik-

säkerhetsrådet beaktar de synpunkter om samordning som framförts av medicinalstyrelsen och statens väginstitut.

Den takt vari detta program kan komma att förverkligas är givetvis beroende på storleken av de medel, som kan ställas till förfogande härför. För innevarande budgetår disponerar trafiksäkerhetsforskningen sammanlagt 265 000 kr., varav 100 000 kr. under förevarande anslag och 165 000 kr. såsom bidrag från de fyra berörda vetenskapliga forskningsråden. Kommittén har föreslagit att medelstilledningen från detta anslag under nästa budgetår skall höjas med 750 000 kr. till 850 000 kr. Härvid förutsättes att särskilda bidrag från forskningsråden framdeles ej utgår.

Av vad jag förut anfört framgår, att jag anser en intensifiering av trafiksäkerhetsforskningen i hög grad angelägen. Med hänsyn härtill föreslår jag, att ett anslagsbelopp om 450 000 kr. nästa budgetår ställes till trafiksäkerhetsrådets förfogande för berörda ändamål. Jag räknar vidare med att anslaget i fortsättningen avväges i sammanhang med övriga forskningsanslag och att trafiksäkerhetsforskningen därvid i förekommande fall ges ett ökat ekonomiskt stöd i likhet med andra forskningsgrenar.»

Utskottet, som i likhet med departementschefen finner en intensifiering av trafiksäkerhetsforskningen i hög grad angelägen, har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt. I enlighet härmed hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kr., att avräknas mot automobilskatte-medlen.

31:o) Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande. Kungl. Maj:t har (punkt 32, s. 93—100) föreslagit riksdagen att till Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 550 000 kr., att avräknas mot automobilskatte-medlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 450 000 kr.

I det betänkande av *organisationskommittén för trafiksäkerhet 1958*, som tidigare anmälts under föregående båda punkter, framläggs även förslag beträffande den centralt bedrivna propagandan och upplysningen på trafiksäkerhetens område.

Kommitténs förslag på förevarande område redovisas i propositionen å s. 94—98. Härtill, jämte till remissyttrandena över denna del av betänkandet s. 98 och 99), torde utskottet få hänvisa.

Departementschefen har anfört följande.

»Organisationskommittén för trafiksäkerhet 1958 har konstaterat, att den del av trafiksäkerhetsarbetet, som omfattar den centrala upplysnings- och propagandaverksamheten, i stort sett lider av två svagheter, nämligen mindre god samordning av de inom landet verksamma krafterna samt för små ekonomiska resurser för att NTF skall kunna verka effektivt. Vad beträffar organisationen för det lokala och regionala arbetet anses denna alltför svagt utvecklad och oenhetlig. Sistnämnda fråga torde få upptagas till behandling i ett annat sammanhang.

Det är utomordentligt viktigt, att de frivilliga krafterna, oftast ideellt verksamma organisationer m. fl., på detta område icke hämmas i sitt arbete utan på allt sätt understödjes och stimuleras till största möjliga insats. Lika önskvärt är emellertid att dessa krafter icke splittras utan samverkar på bästa sätt. Jag delar kommitténs uppfattning att ett centralt organ behövs för att effektivisera kraftansträngningarna och få alla att samarbeta. Det faller sig därvid naturligt att, såsom föreslagits, NTF i ökad utsträckning påtager sig denna uppgift. De synpunkter och förslag utredningen framfört i fråga om NTF:s roll och verksamhet i sådant hänseende synes mig vara i huvudsak väl ägnade att tjäna till vägledning för det fortsatta arbetet.

Kommitténs rekommendationer i fråga om NTF:s organisation samt verksamhetsprogram har allmänt tillstyrkts av remissorganen. Även för egen del anser jag dem vara i och för sig välgrundade. Det torde dock kunna ifrågasättas, huruvida icke staten lämpligen borde ha större representation i föreningens styrelse än f. n. då Kungl. Maj:t blott utser ordförande jämte ersättare för denne. Jag avser att upptaga överläggningar med föreningen härom.

Förverkligandet av kommitténs förslag blir i väsentlig grad beroende av de ekonomiska resurser, som står till föreningens förfogande. Utgifterna för NTF:s organisation och verksamhet under nästa budgetår beräknar utredningen till inemot 1,5 milj. kr. Kommittén har icke räknat med någon ökning i förhållande till innevarande budgetårs beräknade inkomststat av enskilda bidrag och inkomster från föreningens egen försäljningsverksamhet. Huvudparten av kostnaderna eller 1 190 000 kr. föreslås bestridas med statsmedel. Då statsbidraget f.n. uppgår till 450 000 kr., innebär förslaget alltså en mycket kraftig ökning av den statliga medelstilledningen.

Jag anser mig för egen del icke kunna tillstyrka en anslagsökning av den storleksordning kommittén föreslagit. För nästa budgetår förordar jag, att anslaget upptages till 550 000 kr. I övrigt bör föreningen söka att intensifiera sina ansträngningar att erhålla ökade inkomster genom egen försäljningsverksamhet samt i form av enskilda bidrag. I anledning av vad utredningen framhållit rörande betydelsen av att frivilliga bidrag till trafiksäkerhetsarbetet göres skattefria må nämnas, att skattelagssakkunniga i

december 1958 framlagt förslag till viss avdragsrätt för försäkringsanstalt vid beskattningen för bidrag till ifrågavarande ändamål. Förslaget är under beredning inom finansdepartementet.»

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herrar *Nilsson* i Göteborg och *Asp* väckt motion (II: 72), vari hemstälts, att riksdagen åt nationalföreningen för trafik-säkerhetens främjande måtte anvisa ett anslag av 625 000 kr., d. v. s. 75 000 kr. mera än som föreslås i statsverkspropositionen.

Beträffande de skäl som motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen i fråga.

Utskottet. Den i det föregående omnämnda organisationskommittén för trafiksäkerhet har ansett ett centralt organ behövas att samla och effektivisera alla krafter för upplysning och propaganda. Kommittén har därvid tagit avstånd från tanken på att organet borde vara en statlig myndighet. Bland befintliga enskilda riksorganisationer på detta område funnes ingen som kunde nå alla grupper i samhället såsom NTF. Föreningen borde därför fungera som sådant centralt organ och därvid i huvudsak bibehållas i sin nuvarande form men erhålla ökade resurser. För förverkligande av sina förslag härutinnan har kommittén för nästa budgetår räknat med ett statsanslag till föreningen om 1 190 000 kr.

Departementschefen, som funnit de synpunkter och förslag utredningen framfört i fråga om NTF:s organisation och verksamhet i och för sig välgrundade, har emellertid icke ansett sig kunna förorda högre anslag för nästa budgetår än 550 000 kr. I övrigt borde föreningen söka att intensifiera sina ansträngningar att erhålla ökade inkomster genom egen försäljningsverksamhet samt i form av enskilda bidrag.

I anledning av departementschefens förslag har i motionen II: 72 hemstälts om en höjning av anslaget till 625 000 kr. Som skäl härför har bl. a. åberopats behovet av större möjligheter för föreningen att bredda upplysnings- och undervisningsverksamheten bland barn och ungdom samt de ökade insatser som kräves för trafiksäkerhetsarbetet som komplement till arbetarskyddsverksamheten.

Utskottet, som tidigare vid flera tillfällen uttalat sin stora uppskattning av den betydelsefulla verksamhet föreningen bedriver, finner de i motionerna anförda synpunkterna värda beaktande. Å andra sidan kan icke bortses från att redan departementschefens förslag innebär en icke obetydlig uppräknings av anslaget i förhållande till för innevarande år beviljade medel. Med hänsyn jämväl till vad departementschefen i övrigt anfört i frågan har utskottet därför funnit sig böra godtaga Kungl. Maj:ts förslag och kan följaktligen icke biträda motionärernas yrkande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 72, till *Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 550 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

32:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 33, s. 101—103) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 350 400 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 266 200 kr.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut har hemställt, att anslaget höjes med 351 500 kr. för nästa budgetår.

Beträffande den närmare innebörden av institutets framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 101 och 102).

Över framställningen har utlåtande avgivits av *statens lönenämnd* (s. 102).

Departementschefen har anfört följande.

»Den i förra årets statsverksproposition anmälda översynen av institutets arbetsuppgifter och organisation genom särskilt tillkallade sakkunniga är ännu ej avslutad. I avvaktan på resultatet av denna utredning samt med hänsyn till kravet på största möjliga sparsamhet är jag ej beredd att tillstyrka andra förändringar i institutets organisation eller utvidgningar av dess verksamhet än sådana som är oundgängligen nödvändiga. Det civila flygets behov av ökad meteorologisk service i samband med att storflygplatsen Stockholm—Arlanda skall tagas i bruk vid årsskiftet 1959—1960 samt jetflygets införande kräver i detta sammanhang särskilt beaktande.

Av institutets förslag till personalökningar under förevarande anslag anser jag det nödvändigt att den aerologiska tjänsten förstärks. För att tillgodose det omedelbara behovet tillstyrker jag, att institutet får anställa ytterligare en meteorolog i Ae 19 samt ett kanslibiträde i Ae 7. Kostnaderna härför uppgår till 31 644 kr. Därjämte bör 10 000 kr. beräknas för

ökade allmänna administrationskostnader i anledning av den vidgade verksamhet, som tillstyrks under detta anslag och anslaget till Väderlekstjänst för luftfarten. Då den civila flygplatsen vid Kiruna ej torde komma att bli färdigställd under nästa budgetår, får det t. v. bero med ett ställningstagande till frågan om överföring av den militära observationsinsamlingscentralen i Kiruna till institutet. Ej heller i övrigt är jag beredd att tillstyrka någon ytterligare personalförstärkning.

Den automatiska utgiftstegringen å anslaget för löneklassförändringar m. m. beräknar jag, lika med institutet, till (13 044 + 624 + 7 068 + 21 800) 42 536 kr. Härav bör beloppet om 21 800 kr. — i enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor — upptagas i institutets avlöningsstat såsom en särskild, förslagsvis betecknad anslagspost benämnd »Kompensation för höjda folkpensionsavgifter».

Då jag ej anser mig kunna tillstyrka övriga av institutet framförda medelsäskanden under detta anslag, skulle anslaget i enlighet med det anförda uppföras med (3 266 200 + 31 644 + 10 000 + 42 536) i runt tal 3 350 400 kr.»

Utskottet. I avvaktan på att den pågående utredningen angående meteorologiska och hydrologiska institutets organisation och arbetsuppgifter skall avslutas har departementschefen icke ansett sig annat än i mycket begränsad utsträckning böra tillstyrka förslag om personalförstärkning. Civilflygets behov, särskilt med hänsyn till den förestående jetåldern och idrifttagandet av storflygplatsen Stockholm—Arlanda omkring årsskiftet 1959—1960, har dock påkallat en upprustning av institutets resurser med ett par nya tjänster.

I insikt om de anspråk den civila luftfartens utveckling ställer och kommer att ställa på meteorologiska och hydrologiska institutets tjänster har även utskottet funnit en viss förstärkning för nästa budgetår vara påkallad. Kungl. Maj:ts förslag i förevarande avseende har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer således,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	874 100
2. Arvoden till sakkunniga	18 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	2 002 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	433 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	21 800
	Summa kr. 3 350 400

b) till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 350 400 kr.

33:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Undervisning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 104), som innebär en uppräknig av anslaget för nästa budgetår med 800 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Undervisning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 25 400 kr.

34:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, s. 105 och 106), som innebär anslagsminskning för nästa budgetår med 18 500 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 267 500 kr.

35:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Observatörer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 106 och 107), som innebär oförändrat anslag för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Observatörer* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 831 000 kr.

36:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Telegramkostnader m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 107—109), vilket innebär en uppräknig av anslaget för nästa budgetår med 32 100 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Telegramkostnader m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 693 100 kr.

37:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av stationer m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 109 och 110), som innebär en med 28 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av stationer m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 107 400 kr.

38:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 110), vilket innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 553 000 kr.

39:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten.** Kungl. Maj:t har (punkt 40, s. 111—115) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad stat för väderlekstjänsten för luftfarten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 663 200 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 385 600 kr.

Institutet har hemställt om en anslagshöjning för nästa budgetår med 608 200 kr.

Beträffande den närmare innebörden av institutets framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 111—113).

Över framställningen har utlåtande avgivits av *statens lönenämnd* (s. 113 och 114).

Departementschefen har anfört följande.

»Såsom institutet framhållit är det ofrånkomligt, att väderlekstjänsten för den civila luftfarten förstärks på vissa punkter redan nästa budgetår. Viktigt är därvid att flygväderlekstjänsten erhåller de resurser, som krävs för att ge den väntade flygtrafiken vid Stockholm-Arlanda flygplats erforderlig meteorologisk service. I avvaktan på erfarenhet av vilka anspråk som kan komma att ställas på denna flygväderlekstjänst torde personalökningen för detta ändamål böra avse två meteorologer i Ae 19, fyra meteorologassistenter i Ae 11, ett kanslibitråde i Ae 7 samt ett biträde i reglerad befordringgång. Kostnaderna för denna personal bör beräknas för ett halvår och uppgår till 58 308 kr.

Den civila inrikes flygtrafiken, framför allt på Norrland, är i behov av en förbättrad meteorologisk prognos- och observationstjänst. För detta ändamål föreslår jag, att institutet ges möjlighet att anställa ytterligare en meteorolog i reglerad befordringgång vid Stockholm-Bromma flygväderlekstjänst samt en meteorologassistent i Ae 11 vid Sundsvall-Härnösands flygplats. Längre gående förstärkning kan i dagens ekonomiska läge ej tillstyrkas. Kostnaderna beräknas till 33 420 kr.

För obekvämhetsstillägg för här föreslagen personalökning upptager jag 5 000 kr.

Flygväderlekstjänsten i Norrköping torde i enlighet med institutets förslag kunna indragas, vilket medför en utgiftsminskning med 7 590 kr.

De automatiska utgiftsstegringarna under anslaget i anledning av löneklassförändringar och kompensation för höjda folkpensionsavgifter beräknar jag lika med institutet till (12 050+9 800) 21 850 kr. Kompensationsbeloppet, 9 800 kr., bör i enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor upptagas i staten såsom en särskild, förslagsvis betecknad anslagspost benämnd 'Kompensation för höjda folkpensionsavgifter'.

I vad avser omkostnaderna bör ytterligare 6 000 kr. beräknas för reseersättningar. Till ökade expenser upptager jag ett belopp av 28 200 kr., varav 10 500 i engångskostnader. Jag tillstyrker institutets förslag om anskaffning av speciell instrumentutrustning till Stockholm-Arlanda flygväderlekstjänst till en kostnad av 96 800 kr. Därutöver bör en byvindmätare få köpas för 11 600 kr. Samtidigt bortfaller ett för innevarande budgetår för motsvarande ändamål anvisat engångsbelopp om 8 000 kr. Slutligen bör 32 000 kr. upptagas för anskaffning av telefaxutrustning vid Stockholm-Arlanda flygväderlekstjänst.

Vid bifall till mina förslag skulle anslaget uppföras med (1 385 600 + 58 308 + 33 420 + 5 000 — 7 590 + 21 850 + 6 000 + 28 200 + 96 800 + 11 600 — 8 000 + 32 000) i runt tal 1 663 200 kr.»

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t förordade utgiftsökningen under förevarande anslag sammanhänger till största delen med utbyggnaden av en meteorologisk service vid storflygplatsen Stockholm—Arlanda.

Mot det framlagda förslaget eller mot vad departementschefen därvid anfört har utskottet icke funnit anledning till erinran. Utskottet hemställer följaktligen,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för väderlekstjänsten för luftfarten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Stat

Avlöningar

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	67 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 190 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	166 200
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	9 800
<i>Omkostnader, förslagsvis,</i>	229 800

Summa kr. 1 663 200

b) till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 663 200 kr.

40:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Aerologiska stationer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 115 och 116), som för nästa budgetår innebär en automatisk uppräknning av anslaget med 7 800 kr. för lönereregleringar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Aerologiska stationer* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 712 300 kr.

41:o) **Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, s. 116 och 117), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 063 600 kr.

Byggnadsväsendet

42:o) **Byggnadsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 43, s. 118—128) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för byggnadsstyrelsen vidtaga i statsrådsprotokollet angivna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för byggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Byggnadsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 887 200 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 689 000 kr.

Byggnadsstyrelsen har bl. a. hemställt, att anslaget för nästa budgetår höjes med 442 600 kr.

Beträffande den närmare innebörden av styrelsens framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 118—124).

Över framställningen har yttrande avgivits av *statens lönenämnd* (s. 125).

Departementschefen har anfört följande.

»Sedan byggnadsstyrelsen hemställt om utredning rörande dess organisation och arbetsuppgifter, förklarade jag i fjolårets statsverksproposition (VI ht. s. 142) att det var min avsikt att begära Kungl. Maj:ts bemyn-

digande att få igångsätta en utredning rörande byggnadsstyrelsen och länsarkitektorganisationen genom tillkallande av särskilda sakkunniga. Numera har byggnadsstyrelsen i samband med sina anslagsäskanden för budgetåret 1959/60 meddelat, att styrelsen frångått det tidigare framförda önskemålet om en utredning i sedvanlig form. Styrelsen önskar i stället i första hand göra ett försök att inom ramen av sina befogenheter anpassa organisationen efter de nya krav, som föranleds av utvecklingen inom styrelsens verksamhetsområde. I den mån styrelsen saknar befogenheter i detta hänseende, ämnar ämbetsverket successivt väcka förslag hos Kungl. Maj:t. I fråga om de skäl, som styrelsen redovisat för sitt beslut att frånträda yrkandet om sedvanlig organisationsutredning, torde jag få hänvisa till den tidigare lämnade redogörelsen för innehållet i styrelsens petita.

Då byggnadsstyrelsen anser sig ha goda förutsättningar att utreda och — i förekommande fall under medverkan av Kungl. Maj:t — genomföra erforderliga organisatoriska anpassningsåtgärder samt med hänsyn till vad styrelsen i övrigt anfört i denna fråga, har jag funnit att med tillkallandet av särskilda sakkunniga för att verkställa organisationsutredningen bör bero.

I överensstämmelse med byggnadsstyrelsens förslag torde en extra byrådirektörsbefattning i Ag 24 å styrelsens stadsplanebyrå böra förändras till extra ordinarie.

Med hänsyn till vad styrelsen anfört rörande behovet av ytterligare skrivpersonal, förordar jag att medel upptages för två biträdesbefattningar i reglerad befordringsgång, vilket medför en merkostnad om 18 000 kr.

Den fortlöpande ökningen av styrelsens arbetsuppgifter i samband med fastighetsförvaltningen har medfört behov av personalförstärkningar å styrelsens intendantsbyrå. I första hand synes böra inrättas en ny befattning som intendent i Ae 23 för intendantsbyråns planering i frågor rörande kontorslokaler för den statliga administrationen, särskilt i Stockholm. Jag vill vidare tillgodose styrelsens önskemål att inom intendantsbyrån ha tillgång till en administrativt utbildad befattningshavare vid handläggning av vissa frågor och förordar därför inrättande av en amanuensbefattning i reglerad befordringsgång. För att undvika den nuvarande uppdelningen av kostnaderna för intendenten vid Stockholms slott synes det befogat att såsom styrelsen föreslagit inrätta en intendenttjänst i lönegrad Ae 23 på styrelsens intendantsbyrå för handläggning av ärenden rörande nämnda slott och tillhörande byggnader. Innehavaren av befattningen skall vara arkitekt. Dessa förslag medför ett ökat anslagsbehov av 76 608 kr.

I enlighet med byggnadsstyrelsens förslag bör för särskilda anläggningar inrättas en arvodesbefattning som platschef. Kostnaden härför uppgår till 13 050 kr. Därutöver hör upptagas ett belopp av 12 000 kr. för tillfällig vaktpersonal. Då medelsbehovet å andra sidan nedgår med 13 560 kr. med hänsyn till att en befattning som stationsmästare i Ae 13 kan utgå, blir merkostnaden 11 490 kr.

Då den förestående upprustningen av universitet och högskolor medför en stor arbetsbelastning på byggnadsstyrelsens utredningsbyrå, förordar jag att en ny byrådirektörstjänst i Ae 26 inrättas på denna byrå, vilket medför ett ökat anslagsbehov om 32 724 kr. Innehavaren av tjänsten skall vara arkitekt.

I övrigt anser jag mig icke kunna biträda styrelsens förslag om löne-regleringar och personalökningar. Detta gäller även styrelsens förslag om uppflyttning av en byrådirektörsbefattning å styrelsens administrativa byrå från Ao 24 till Ao 26. Till nuvarande innehavare av tjänsten bör emellertid med hänsyn till dennes befattning med frågor av säkerhetsnatur fr. o. m. budgetåret 1959/60 utgå ett månatligt arvode, vars storlek det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma. För tiden dessförinnan torde böra anvisas ett engångsbelopp om 3 000 kr. För här avsett ändamål äskas under förevarande anslag 6 300 kr. för budgetåret 1959/60, varav 3 000 kr. i engångskostnader.

Den automatiska utgiftsstegringen i anledning av löneklassuppflyttningar m. m. samt för kompensation för höjda folkpensionsavgifter beräknar jag i likhet med styrelsen till (28 194 + 24 892) 53 086 kr. Kompensationsbeloppet, i runt tal 24 900 kr., torde i enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor böra i styrelsens avlöningsstat med fördelning å byggnadsstyrelsens verksamhet i allmänhet resp. byggnadsstyrelsens värmeledningspersonal upptagas såsom särskilda, förslagsvis betecknade anslagsposter benämnda »Kompensation för höjda folkpensionsavgifter».

I enlighet härmed skulle anslaget för nästa budgetår uppföras med (3 689 000 + 18 000 + 76 608 + 11 490 + 32 724 + 6 300 + 53 086) i runt tal 3 887 200 kr.

I styrelsens personalförteckning bör under byggnadsstyrelsens verksamhet i allmänhet uppföras en byrådirektör i Ae 26, en byrådirektör i Ae 24 samt två intendentur i Ae 23.»

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Mannerskantz* och *Sveningsson* (I: 229) och den andra inom andra kammaren av herr *Magnusson* i Borås (II: 289), vari hemställts, såvitt nu är i fråga, om avslag å Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av vissa nya befattningar inom byggnadsstyrelsen, varigenom förevarande anslag skulle upptagas till 3 808 500 kr.

Beträffande de skäl som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden torde få hänvisas till motionen I: 229.

Utskottet. Kungl. Maj:t har, på förslag av byggnadsstyrelsen, frånträtt den tidigare angivna planen på en särskild utredning av byggnadsstyrelsens

och länsarkitektorganisationens organisation och arbetsuppgifter. För nästa budgetår innebär Kungl. Maj:ts förslag beträffande byggnadsstyrelsen, bortsett från en uppräknig av anslaget med hänsyn till automatiska kostnadsstegringar och vissa löneregleringar, i huvudsak en förstärkning av intendentsbyrån och utredningsbyrån.

I de båda likalydande motionerna I: 229 och II: 289 har gjorts framställning syftande till att Kungl. Maj:ts förslag om förstärkning av skrivcentralen med två biträdesaspiranter, inrättande av en intendenttjänst för lokalplaneringsfrågor å intendentsbyrån och inrättande av en byrådirektörstjänst å utredningsbyrån måtte avslås. Motionärernas förslag grundas därpå, att de icke funnit tillräckliga skäl föreligga för inrättandet av ifrågasvarande tjänster.

Utskottet kan för sin del icke dela motionärernas uppfattning. Vad den nya befattningen på intendentsbyrån beträffar vill utskottet framhålla, att icke obetydliga kostnadsbesparingar torde stå att vinna genom ett rationellt handhavande av statsmyndigheternas lokalfrågor. Vidkommande den föreslagna byrådirektörstjänsten på utredningsbyrån, vars innehavare avsetts att syssla med byggnadsföretag inom ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde, vill utskottet särskilt betona värdet av en effektiv och ingående planläggning av förestående stora utbyggnadsprojekt för universitet och högskolor. Utskottet får följaktligen förorda avslag å motionerna i fråga.

Utskottet vill icke motsätta sig, att den tidigare förutskickade utredningen om byggnadsstyrelsen och länsarkitektorganisationen inställes. Ej heller mot vad departementschefen i övrigt i förevarande sammanhang anfört och förordat har utskottet funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 229 och II: 289, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för byggnadsstyrelsen vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1959 förordade ändringar;

b) godkänna följande avlöningsstat för byggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

Byggnadsstyrelsens verksamhet i allmänhet

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 356 600
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 798 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	499 800

5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	23 600
	<hr/> Säger kr. 3 680 300

Byggnadsstyrelsens värmeledningspersonal

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	74 100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	103 200
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	28 300
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	1 300
	<hr/> Säger kr. 206 900
	Summa kr. 3 887 200

c) till *Byggnadsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 887 200 kr.

43:o) **Byggnadsstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 44, s. 128 och 129) föreslagit riksdagen att till *Byggnadsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 486 600 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 412 900 kr.

Byggnadsstyrelsen har hemställt, att anslaget höjes med 112 000 kr.

Departementschefen har förordat en anslagsökning om 73 700 kr., sammansatt av en uppräknig av reseersättningsposten med 4 000 kr., delposten till bränsle m. m. med 1 500 kr., delposten till övriga expenser med 68 200 kr., inklusive en borträknad engångsanvisning för innevarande budgetår å 15 000 kr., samt anslagsposten till publikationstryck med 1 500 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehäft

dels de under föregående punkt anmälda motionerna I: 229 och II: 289, såvitt däri yrkats, att förevarande anslag måtte upptagas med 475 600 kr.;

dels de under punkten 2 redovisade motionerna I: 215 och II: 272, såvitt däri yrkats, att förevarande anslag måtte upptagas med 438 000 kr.

Utskottet avstyrker — av samma skäl som utskottet anfört under punkten 2 — motionerna I: 215 och II: 272, jämväl i vad de avser förevarande anslag.

Det i motionerna I: 229 och II: 289 framställda yrkandet, i vad det avser byggnadsstyrelsens omkostnadsanslag, är en följd av motionärernas under föregående punkt redovisade framställning om avslag å Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av vissa nya tjänster hos styrelsen. Utskottet, som inte ansett sig böra biträda motionerna i sistnämnda del, får följaktligen avstyrka desamma även såvitt nu är i fråga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 215 och II: 272 samt I: 229 och II: 289, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Byggnadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 486 600 kr.

44:o) **Länsarkitektorganisationen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 129 och 130), innebärande en automatisk uppräkning av anslaget för nästa budgetår med 194 600 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för länsarkitektorganisationen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	954 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	2 870 800
3. Avlöningar till biträdande ingenjörer och arkitekter m. fl., <i>förslagsvis</i>	462 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	706 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	26 900
Summa kr. 5 020 500	

b) till *Länsarkitektorganisationen: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 020 500 kr.

45:o) **Länsarkitektorganisationen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 46, s. 130 och 131) föreslagit riksdagen att till Länsarkitektorganisationen: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 495 500 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 507 500 kr.

Byggnadsstyrelsen har hemställt, att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp.

Departementschefen har, med frånräknande av ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp om 12 000 kr., upptagit anslaget med 495 500 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått de under punkten 2 anmälda motionerna I: 215 och II: 272, såvitt däri yrkats, att riksdagen måtte till Länsarkitektorganisationen: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 446 000 kr.

Utskottet avstyrker — av samma skäl som utskottet anfört under punkten 2 — förevarande motioner, jämväl i vad de avser detta anslag.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 215 och II: 272, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Länsarkitektorganisationen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 495 500 kr.

46:o) **Bidrag till upprättande av regionplaner m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 131) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till upprättande av regionplaner m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 kr.

47:o) **Ersättningar på grund av förbud mot bebyggelse m. m. inom vissa strandområden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 131), som innebär en anslagsmässig minskning med 40 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar på grund av förbud mot bebyggelse m. m. inom vissa strandområden* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kr.

48:o) **Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 132 och 133), som innebär en med 50 000 kr. höjd medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 240 000 kr.

Tekniska institut

49:o) **Statens väginstitut.** Kungl. Maj:t har (punkt 50, s. 134—150) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens väginstitut vidtaga i statsrådsprotokollet angivna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad stat för statens väginstitut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Statens väginstitut för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 942 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 838 300 kr.

I. *Direktionen för statens väginstitut* har bl. a. hemställt om en höjning av anslaget med 12 500 kr.

Beträffande innebörden av direktionens förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 134).

II. Den 21 september 1956 tillkallades med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande kanslirådet O. A. Berger för att såsom utredningsman inom kommunikationsdepartementet verkställa en översyn av statens väginstituts arbetsuppgifter och organisation. Resultatet av översynen har redovisats i ett den 1 september 1958 dagtecknat betänkande (stencilerat).

För en närmare redogörelse för utredningens förslag får utskottet hänvisa till propositionen (s. 135—143).

Över utredningens förslag har yttranden avgivits av ett stort antal myndigheter och institutioner (s. 143—147).

Departementschefen har inte funnit anledning till erinran mot väginstitutets förslag till uppräknig av anslaget med 12 500 för automatiska utgiftsstegringar.

Beträffande det redovisade utredningsförslaget om väginstitutets uppgifter och organisation anför departementschefen.

»I ett i september 1958 dagtecknat betänkande har utredningen framlagt sitt förslag. Utredningen har ej funnit sig böra förorda någon förändring i fråga om institutets organisatoriska ställning. Man anser emellertid att institutets forskningverksamhet i högre grad än vad som för närvarande är fallet bör finansieras med medel, som direkt anvisas till institutet över riksstaten. Institutets nuvarande maskintekniska avdelning bör enligt förslaget uppdelas i en fordons- och maskinteknisk resp. en trafikteknisk avdelning och vidare förordas inrättande av ett tekniskt kansli samt att den nuvarande kontorsavdelningen ombildas till ett administrativt-kameralt kansli. Utredningens förslag innebär en kraftig personalförstärkning samt en förbättring av lönesättningen för åtskilliga tjänster inom institutet.

Med hänsyn till utvecklingens krav på ökade forskningsinsatser i samband med upprustningen av vårt lands väg- och gatunät är det givetvis av vikt att öka väginstitutets resurser för forskning och undersökningar inom vägområdet. En upprustning av väginstitutet är även motiverad med hänsyn till att dess verksamhet i stor utsträckning är av betydelse för en förbättrad trafiksäkerhet. Behovet av ökade resurser har för övrigt understrukits vid remissbehandlingen. Såsom statskontoret framhållit måste emellertid frågan om en ökad medelsanvisning för forskningsverksamhet inom vägområdet bli beroende av möjligheterna att i nuvarande läge bereda utrymme härför i budgeten.

För nästa budgetår bör i första hand en viss förstärkning ske av den maskintekniska avdelningen i syfte att bl. a. möjliggöra en intensifiering av den inom institutet bedrivna trafiksäkerhetsforskningen. Den föreslagna uppdelningen av avdelningen i två nya avdelningar synes emellertid böra anstå. Det torde vidare vara möjligt att genom vissa tjänsteförändringar skapa erforderliga förutsättningar för utbyggnad av de båda kansliet, som föreslagits av utredningen. Dessa bör benämnas administrativa kansliet och tekniska kansliet. Benämningen på den nuvarande vägavdelningen bör ändras till beläggningsavdelningen. Dessutom finner jag det angeläget att vidtaga vissa löneregleringar samt att förändra en del extra befattningar till extra ordinarie tjänster. I samband härmed bör vidtagas vissa ändringar i den nuvarande avvägningen mellan tjänster för uppdragsverksamheten och den allmänna verksamheten. Institutets benämning bör bibehållas.

För ingenjörspersonalen inom institutet bör användas följande tjänstebestämmelser, nämligen biträdande ingenjör för samtliga ingenjörer i A 13, ingenjör för A 15—19, forskningsingenjör för A 21 samt förste forskningsingenjör för A 24. Den nu använda tjänstebestämmelsen laboratorieförste bör ändras till laborator och benämningen förste mekaniker för tjänster i lönegrad A 10 till mekaniker.

I anslutning till vad jag här anfört vill jag förorda, att institutets maskintekniska avdelning fr. o. m. nästa budgetår förstärkes med en förste forskningsingenjör i Ae 24 och en forskningsingenjör i Ae 21. Som ett led i uppbyggnaden av de föreslagna båda kanslierna bör den nuvarande arvodesbefattningen som kassakontrollant ersättas med en tjänst som förste byråsekreterare i Ao 21 samt en tjänst som forskningsingenjör i Ae 21 inrättas i stället för en befintlig halvtidsbefattning som ingenjör i Ag 19. Innehavaren av befattningen som förste byråsekreterare bör vara jurist.

Efter samråd med chefen för civildepartementet föreslår jag även följande löneregleringar m. m. På den maskintekniska avdelningen bör en ingenjörstjänst i Ag 21 förändras till tjänst som förste forskningsingenjör i Ae 24 samt tre ingenjörstjänster i Ae 17 med placering å beläggningsavdelningens försökscentral resp. bärighetsavdelningen och geologiska avdelningen uppflyttas till Ae 19. Vidare bör en ingenjörstjänst i Ag 12 på bärighetsavdelningen utbytas mot en ingenjörstjänst i Ag 15, två tjänster som biträdande ingenjör i Ae 13 på beläggningsavdelningen resp. geologiska avdelningens försökscentral höjas till Ae 15 samt en befattning som laboratoriebiträde i Ag 5 på geologiska avdelningen förändras till tjänst som laboratoriebiträde i högst Ae 9. En befintlig tjänst som förste kansliskrivare i Ae 12 bör förändras till kansliskrivare i Ae 10 med placering på det administrativa kansliet. På institutets beläggningsavdelning bör inrättas en tjänst som kanslibiträde i Ae 7, varvid en befattning som kon-

torist i Ae 9 kan utgå. Slutligen förordar jag att i stället för en nuvarande befattning som statistiker i Ag 22 på maskintekniska avdelningen inrättas en tjänst som förste aktuarie i Ae 21.

Vidare tillstyrkes att följande extra befattningar göres till extra ordinarie, nämligen på bärighetsavdelningen en avdelningschef i Ag 26, på beläggningsavdelningen ett förste laboratoriebiträde i Ag 12, på geologiska avdelningen en provberedare i Ag 9, på maskintekniska avdelningen en förste avdelningsingenjör i Ag 24, en ingenjör i Ag 21, två ingenjörer i Ag 17, en tekniker i Ag 12, en ritare i Ag 11 och tre förste mekaniker med arvode motsvarande A 10 samt på tekniska kansliet en provberedare i Ag 9. Tjänstebestämmelserna på de tjänster, som här förordas för extraordinarie-sättning, bör givetvis i likhet med övriga tjänster inom institutet ändras i enlighet med vad jag tidigare förordat.

För automatiska utgiftsstegringar bör 5 000 kr. upptagas för löneklassändringar m. m. samt 7 500 kr. till kompensation för höjda folkpensionsavgifter. Sistnämnda belopp bör med fördelning på institutets verksamhet i allmänhet och dess verksamhet för särskilda uppdragsgivares räkning i enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor upptagas i institutets stat under särskilda, förslagsvis betecknade anslagsposter benämnda »Kompensation för höjda folkpensionsavgifter».

Med hänsyn till här förordad personalförstärkning samt till vissa automatiska kostnadsökningar bör institutets anslagspost för reseersättningar uppräknas med 3 500 kr., posten till bränsle, lyse och vatten med 2 000 kr. samt för övriga expenser med 17 000 kr., varav 7 000 kr. i engångskostnader. Vidare förordar jag att anslagsposten för publikationstryck ökas med 6 000 kr. Anslagsposten för övriga utgifter torde böra höjas med 9 500 kr. Sammanlagt upptager jag sålunda en ökning av omkostnaderna för institutets verksamhet i allmänhet med 38 000 kr.

I enlighet med här redovisade förslag samt efter viss anslagsteknisk uppräknings av posten för Uppbördsmedel skulle för nästa budgetår föreligga ett ökat anslagsbehov av 103 700 kr. Anslaget bör sålunda uppföras med (838 300 + 103 700) 942 000 kr.»

Utskottet. Förutom uppräknings av anslaget för statens väginstitut för nästa budgetår med ett mindre belopp för automatiska lönekostnadsstegringar, innefattar Kungl. Maj:ts förslag en icke obetydlig förstärkning av institutets personella och övriga resurser. Den föreslagna personalförstärkningen berör i första hand den maskintekniska avdelningen, i syfte att bl. a. möjliggöra en intensifiering av den inom institutet bedrivna trafik-säkerhetsforskningen. Den nuvarande kontorsavdelningen föreslås uppdelad på ett administrativt-kameralt kansli och ett tekniskt kansli. Kungl. Maj:t har förordat, att vissa tjänster skall nyinrättas samt att åtskilliga

extratjänster skall erhålla extra-ordinarie status. Även flera lönegradsförändringar har föreslagits. Sammanfattningsvis innebär Kungl. Maj:ts förslag en nettoutgiftsökning för statsverket å 103 700 kr. för nästa budgetår.

Utskottet har funnit Kungl. Maj:ts förslag såsom ett första led i väginstitutets fortsatta upprustning väl avvägt. Särskilt vill utskottet därvid understryka den nytta ur trafiksäkerhetssynpunkt som en effektiv vägtek-nisk forskning kan väntas leda till.

Då utskottet sålunda ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1959 förordade ändringar;

b) godkänna följande stat för statens väginstitut att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Stat

Avlöningar

Statens väginstituts verksamhet i allmänhet

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	253 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	463 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	116 300
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 900
	<hr/>
Säger kr.	838 500

Statens väginstituts verksamhet för särskilda uppdragsgivares räkning

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	326 600
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	49 300
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 600
	<hr/>
Säger kr.	378 500
Säger för avlöningar kr.	1 217 000

Omkostnader

1. Statens väginstituts verksamhet i allmänhet, <i>förslagsvis</i>	182 500
2. Statens väginstituts verksamhet för särskilda uppdragsgivares räkning, <i>förslagsvis</i>	100 000
	<hr/>
Säger för omkostnader kr.	282 500
Summa kr.	1 499 500

Särskilda uppbördsmedel

1. Ersättningar för materialkontroll m. m.	3 000
2. Ersättningar för tillfälliga uppdrag m. m.	554 500
	<hr/>
	Säger kr. 557 500
	<hr/>
	Nettoutgift kr. 942 000

c) till *Statens väginstitut* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 942 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

50:o) **Statens väginstitut: Utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, s. 151), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens väginstitut: Utrustning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

51:o) **Statens geotekniska institut: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52, s. 151—153), som innebär en automatisk uppräkning av anslaget med 7 500 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens geotekniska institut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	95 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	2 400
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	369 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	72 100
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 500
6. Avlöningar till biträdande personal för konsultationsuppdrag m. m., <i>förslagsvis</i>	400 000
	<hr/>
	Summa kr. 942 400

b) till *Statens geotekniska institut: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 942 400 kr.

52:o) **Statens geotekniska institut: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 153—155), som innebär en uppräkning av anslaget med 384 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens geotekniska institut: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 823 500 kr.

53:o) **Statens geotekniska institut: Utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 155), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens geotekniska institut: Utrustning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kr.

Statens elektriska inspektion m. m.

54:o) **Statens elektriska inspektion: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, s. 156), innebärande en uppräknig av anslaget med hänsyn till automatiska kostnadsstegringar med 6 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens elektriska inspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	237 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	181 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	67 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 100
	Summa kr. 488 500

b) till *Statens elektriska inspektion: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 488 500 kr.

55:o) **Statens elektriska inspektion: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 157), vilket innebär en uppräknig av anslaget för nästa budgetår med 400 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens elektriska inspektion: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 47 200 kr.

56:o) **Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 157), som innebär en uppräknig av anslaget med 1 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 kr.

Djurgårdsnämnden

57:o) **Djurgårdsnämnden: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 158 och 159), som innebär en automatisk uppräkningsanslag med 300 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för djurgårdsnämnden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	21 600
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	127 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	16 900
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	900
	<hr/>
	Summa kr. 166 400

b) till *Djurgårdsnämnden: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 166 400 kr.

58:o) **Djurgårdsnämnden: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 59, s. 159) föreslagit riksdagen att till *Djurgårdsnämnden: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 12 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 10 500 kr.

Djurgårdsnämnden har hemställt, att anslaget höjes med 1 500 kr.

Departementschefen har tillstyrkt nämndens äskande.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft de under punkten 2 omnämnda motionerna I: 215 och II: 272, i vad däri yrkats att riksdagen må till *Djurgårdsnämnden: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 10 800 kr.

Utskottet avstyrker — av samma skäl som utskottet anfört under punkten 2 — förevarande motioner jämväl såvitt nu är i fråga.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 215 och II: 272, nämnda motio-

ner såvitt nu är i fråga, till *Djurgårdsnämnden*: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 12 000 kr.

Diverse

59:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 160) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 280 000 kr.

60:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, s. 160) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 462 000 kr.

61:o) **Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 161 och 162), som innebär en automatisk uppräknings av anslaget med 1 600 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 40 600 000 kr.

62:o) **Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 162), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 115 000 kr.

63:o) **Geotekniska undersökningar i Götaälvdalen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 162—164), som innebär en med 115 000 kr. sänkt medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Geotekniska undersökningar i Götaälvdalen m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 385 000 kr.

64:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66, s. 164), vilket innebär en med 60 000 kr. höjd medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 375 000 kr.

65:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67, s. 164 och 165), vilket innebär en med 25 000 kr. höjd medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kr.

66:o) **Viss beredskapsutrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 165 och 166) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Viss beredskapsutrustning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

Uppskjutna frågor

67:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande Kungl. Maj:ts förslag

dels under punkten 20: Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp,

dels under punkten 62: Driftbidrag till statens järnvägar, vilket utskottet härmed får för riksdagen anmäla.

Stockholm den 20 mars 1959

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, Thun, Bergman, Rikard Svensson, Mårtensson, Nils Theodor Larsson, Palme, fröken Ranmark, herrar Jacobsson, Anders Johansson, Edström och Domö; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Malmborg, Thapper, Persson i Växjö, Svensson i Stenkyrka, Karlsson i Olofström, Nilsson i Göingegården, fröken Elmén, herr Andreasson, fröken Karlsson, herrar Lundqvist i Trollhättan, Hansson i Önnarp, Johansson i Norrköping och fröken Vinge.

Reservationer

1) vid *punkten 2* (Kommunikationsdepartementet: Omkostnader) av herrar *Jacobsson, Anders Johansson, Edström, Domö, Skoglund* i Dovers-
torp, *Malmborg, Nilsson* i Göingegården, fröken *Elmén*, fröken *Karlsson*
och fröken *Vinge*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka den i motio-
nerna I: 215 och II: 272 föreslagna anslagsminskningen och att därför ut-
skottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Då det i nuvarande statsfinansiella läge framstår som angeläget att
alla möjligheter till besparingar inom statsverksamheten tillvaratas, finner
utskottet det välbetänkt att i motionerna föreslagna nedskärningar i me-
delsäskandena på omkostnadssidan vidtas. Utskottet tillstyrker därför bi-
fall till motionerna. Under återopande härav hemställer utskottet i före-
varande sammanhang,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt
med bifall till motionerna I: 215 och II: 272, nämnda motio-
ner såvitt nu är i fråga, till *Kommunikationsdepartementet*:
Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag
av 61 200 kr.»

2) vid *punkten 4* (Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Omkostnader) av
herrar *Jacobsson, Anders Johansson, Edström, Domö, Skoglund* i Dovers-
torp, *Malmborg, Nilsson* i Göingegården, fröken *Elmén*, fröken *Karlsson*
och fröken *Vinge*, vilka under återopande av den med 1) betecknade re-
servationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 215 och
II: 272 föreslagna anslagsminskningen och att utskottet därför bort hem-
ställa:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag
samt med bifall till motionerna I: 215 och II: 272, nämnda
motioner såvitt nu är i fråga, till *Väg- och vattenbyggnads-
styrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett för-
slagsanslag av 1 345 200 kr.»

3) vid *punkten 6* (Vägförvaltningarna: Omkostnader) av herrar *Jacobs-
son, Anders Johansson, Edström, Domö, Skoglund* i Dovers-
torp, *Malmborg, Nilsson* i Göingegården, fröken *Elmén*, fröken *Karlsson* och fröken *Vinge*,
vilka under återopande av den med 1) betecknade reservationen ansett att
utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 215 och II: 272 föreslagna an-
slagsminskningen och att utskottet därför bort hemställa:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag
samt med bifall till motionerna I: 215 och II: 272, nämnda

motioner såvitt nu är i fråga, till *Vägförvaltningarna: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 4 406 800 kr.»

4) vid *punkten 9* (Allmän översikt över beräkningen av vägenslagen m. m.) av herrar *Ivar Johansson, Nils Theodor Larsson, Jacobsson, Svensson* i Stenkyrka och *Hansson* i Önnarp, vilka ansett att utskottet i anledning av motionerna I: 217 och II: 276, I: 19 och II: 16, I: 220 och II: 279, I: 219 och II: 278 samt I: 218 och II: 277 bort föreslå en höjning fr. o. m. den 1 januari 1960 av bidragsprocenten för underhåll av enskilda vägar samt att därför det stycke i utskottets yttrande, som på s. 25 börjar med »Även i» och på s. 26 slutar med »i fråga», bort ha följande lydelse:

»Även i fråga om medelsberäkningen till enskild väghållning, innebärande ett anslag om 21 milj. kr. till underhåll av och 14 milj. kr. till byggande av enskilda vägar, biträder utskottet Kungl. Maj:ts förslag. I anledning av motionsledes väckta yrkanden anser utskottet dock att beslut nu bör fattas om en höjning av bidragsprocenten för underhåll av enskilda vägar. Då nämnda höjning emellertid enligt utskottets mening bör komma till stånd först fr. o. m. den 1 januari 1960 torde någon anslagsökning i anledning härav icke bli erforderlig för nästa budgetår. Utskottet kommer därför att under resp. punkter i det följande avstyrka bifall till berörda motioner i vad de avser anslagsökning.»

5) vid *punkten 15* (Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m.)

a) av herrar *Ivar Johansson, Nils Theodor Larsson, Jacobsson, Svensson* i Stenkyrka och *Hansson* i Önnarp, vilka under återopande av den med 4) betecknade reservationen ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 34, som börjar med »Utskottet, som» och slutar med »berörda motioner», bort ha följande lydelse:

»I enlighet med sin tidigare sålunda deklarerade uppfattning vill utskottet förorda att beslut nu fattas om en höjning av bidragsprocenten av den storlek väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagit. En ökning — utöver Kungl. Maj:ts förslag — av den totala medelsanvisningen under nästa budgetår för vägändamål framstår emellertid, med hänsyn till det statsfinansiella läget, som mindre önskvärd. Med hänsyn härtill och då utskottet ej heller funnit den i vissa motioner föreslagna överföringen av medel från andra anslag till anslagen för enskild väghållning lämplig, har utskottet funnit höjningen böra genomföras först fr. o. m. den 1 januari 1960. Vid sådant förhållande torde nämligen någon ytterligare ökning av anslaget för nästa budgetår ej bliva behövlig. Utskottet, som förutsätter att Kungl. Maj:t föranstaltar om erforderliga ändringar i bidragskungörelsen,

avstyrker i enlighet med det anförda bifall till motionärernas förslag rörande anslagsökningen.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 217 och II: 276, I: 19 och II: 16, I: 220 och II: 279, I: 219 och II: 278 samt I: 218 och II: 277, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anförd rörande höjning av bidragsprocenten för underhåll av enskilda vägar;»

b) av herrar *Ivar Johansson, Nils Theodor Larsson, Jacobsson, Svensson* i Stenkyrka och *Hansson* i Önnarp, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 216 och II: 274 samt I: 19 och II: 16, sistnämnda båda motioner såvitt de avse utredning rörande underhållet av enskilda vägar, och att därför

dels det avsnitt av utskottets yttrande på s. 34, som börjar med »Ej heller» och slutar med »avstyrkes därför», bort ha följande lydelse:

»Vad i motionerna I: 216 och II: 274 samt I: 19 och II: 16 anförts om behovet av utredning rörande det enskilda vägnätets status samt angående utformningen av statsbidragsbestämmelserna m. m. avseende enskild väghållning finner utskottet värt allt beaktande. Såsom motionärerna framhållit är det enskilda vägnätet ett viktigt komplement till de allmänna vägarna. De enskilda vägarna är framför allt glesbygdernas speciella trafikleder och deras kvalitet spelar en avgörande roll för bygdernas och de mindre tätorternas näringsliv. I takt med den pågående utbyggnaden av det allmänna vägnätet ökar kraven på de enskilda vägarna samtidigt som — genom landsbygdsbefolkningens uttunning — bördan av den enskilda väghållningen kommer att delas av väsentligt färre än tidigare. Dessa vägars stora betydelse för främst skogstransporterna men även andra tunga transporter påkallar enligt utskottets förmenande särskild uppmärksamhet. En radikal omläggning av stödet åt det enskilda vägväsendet synes sålunda snarast böra komma till stånd. Då det mot bakgrund av det anförda torde vara angeläget att hela frågan om det enskilda vägnätets framtida status m. m. nu upptages till prövning har utskottet funnit sig böra tillstyrka bifall till motionärernas yrkanden om en utredning i berörda avseenden.

Däremot synes ej, såsom motionsledes föreslagits, något särskilt uttalande från riksdagens sida att enskild väg som tidigare varit intagen i flerårsplan bör intagas till allmänt underhåll vara av behovet påkallat. Bifall till nämnda yrkande avstyrkes därför.»

dels ock utskottets hemställan under III. bort ha följande lydelse:

»III. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 216 och II: 274 samt I: 19 och II: 16, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört angående behovet av en utredning rörande det enskilda vägnätets status m. m.»

6) vid *punkten 21* (Statens bilinspektion: Omkostnader) av herrar *Jacobsson, Anders Johansson, Edström, Domö, Skoglund* i Doverstorp, *Malmborg, Nilsson* i Göingegården, fröken *Elmén*, fröken *Karlsson* och fröken *Vinge*, vilka under återopande av den med 1) betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 215 och II: 272 föreslagna anslagsminskningen och att utskottet därför bort hemställa:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 215 och II: 272, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Statens bilinspektion: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 880 000 kr.»

7) vid *punkten 28* (Statens biltrafiknämnd: Omkostnader) av herrar *Jacobsson, Anders Johansson, Edström, Domö, Skoglund* i Doverstorp, *Malmborg, Nilsson* i Göingegården, fröken *Elmén*, fröken *Karlsson* och fröken *Vinge*, vilka under återopande av den med 1) betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 215 och II: 272 föreslagna anslagsminskningen och att utskottet därför bort hemställa:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 215 och II: 272, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Statens biltrafiknämnd: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 46 400 kr.»

8) vid *punkten 29* (Statens trafiksäkerhetsråd m. m.) av herr *Edström*

9) vid *punkten 42* (Byggnadsstyrelsen: Avlöningar) av herrar *Domö, Skoglund* i Doverstorp, *Nilsson* i Göingegården och fröken *Karlsson*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 229 och II: 289 och att därför

dels det avsnitt av utskottets yttrande på s. 57, som börjar med »Utskottet kan» och slutar med »till erinran», bort ha följande lydelse:

»Utskottet har för sin del icke blivit övertygat av de återopade skälen

för inrättande av de av motionärerna avstyrkta tjänsterna. Under senare år har byggnadsstyrelsen erhållit icke obetydliga personella förstärkningar. Utan att vilja göra gällande att ämbetsverket är överdimensionerat vill utskottet likväl understryka vikten av att verket smidigt kan anpassas efter växlingarna i den statliga byggnadsverksamheten m. m. En sådan anpassning kan enligt utskottets mening försvåras om byggnadsstyrelsens fasta organisation bygges ut för mycket och för hastigt. Den av Kungl. Maj:t förra året förutskickade utredningen bör enligt utskottets mening komma till stånd, varvid bör beaktas de av utskottet nu framförda synpunkterna. Utskottet får för sin del tillstyrka bifall till motionerna i fråga.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 229 och II: 289, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för byggnadsstyrelsen uppföra en intendent i Ae 23 och en byrådirektör i Ae 24;

b) godkänna följande avlöningsstat för byggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

Byggnadsstyrelsens verksamhet i allmänhet

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 356 600
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 719 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	499 800
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	23 600
	<hr/>
	Säger kr. 3 601 600

Byggnadsstyrelsens värmeledningspersonal

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	74 100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	103 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	28 300
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 300
	<hr/>
	Säger kr. 206 900
	Summa kr. 3 808 500

c) till *Byggnadsstyrelsen*: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 808 500 kr.»

10) vid *punkten 43* (Byggnadsstyrelsen: Omkostnader)

a) av herrar *Jacobsson, Anders Johansson, Edström, Malmborg*, fröken *Elmén* och fröken *Vinge*, vilka under åberopande av den med 1) betecknade reservationen ansett, att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 215 och II: 272 föreslagna anslagsminskningen och att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 229 och II: 289 samt med bifall till motionerna I: 215 och II: 272, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Byggnadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 438 000 kr.»

b) av herrar *Domö, Skoglund* i Doverstorp, *Nilsson* i Göingegården och fröken *Karlsson*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 229 och II: 289 och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet har under föregående punkt tillstyrkt bifall till förevarande motioner, såvitt däri yrkats avslag å inrättande av vissa tjänster vid byggnadsstyrelsen. Yrkandet under denna punkt är en följd av det under föregående punkt och utskottet, som i övrigt ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer därför,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 215 och II: 272 samt med bifall till motionerna I: 229 och II: 289, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Byggnadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 475 600 kr.»

11) vid *punkten 45* (Länsarkitektorganisationen: Omkostnader) av herrar *Jacobsson, Anders Johansson, Edström, Domö, Skoglund* i Doverstorp, *Malmborg, Nilsson* i Göingegården, fröken *Elmén*, fröken *Karlsson* och fröken *Vinge*, vilka under åberopande av den med 1) betecknade reservationen ansett, att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 215 och II: 272 föreslagna anslagsminskningen och att utskottets hemställan därför bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 215 och II: 272, såvitt nu är i fråga, till *Länsarkitektorganisationen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 446 000 kr.»

12) vid *punkten 58* (Djurgårdsnämnden: Omkostnader) av herrar *Jacobsson, Anders Johansson, Edström, Domö, Skoglund* i Doverstorp,

Malmborg, Nilsson i Göingegården, fröken *Elmén*, fröken *Karlsson* och fröken *Vinge*, vilka under åberopande av den med 1) betecknade reservationen ansett, att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 215 och II: 272 föreslagna anslagsminskningen och att utskottets hemställan därför bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 215 och II: 272, såvitt nu är i fråga, till *Djurgårdsnämnden*: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 10 800 kr.»